

Tiina-Kaisa Alakärppä

Tutkimus Suomen muslimien seksuaalisuudesta ja seksuaaliterveydestä

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Seksuaalineuvonta

Lopputyö

30.04.2016

Tekijä Otsikko	Tiina-Kaisa Alakärppä Tutkimus Suomen muslimien seksuaalisuudesta ja seksuaaliterveydestä
Sivumäärä Aika	51 sivua + 1 liite 30.04.2016
Tutkinto	Seksuaalineuvonta
Koulutusohjelma	Seksuaalineuvonnan täydennyskoulutus
Ohjaaja	Pirjo Tervo, lehtori, KM, kättilö, seksuaaliterapeutti, psykoterapeutti
<p>Tämä laadullinen tutkimus tutkii mikä on islamin uskonnon mukaan sallittua ja ei-sallittua seksuaalisuutta ja miten nämä vaikuttavat Suomessa asuvien muslimien seksuaalisuuteen ja seksuaaliterveyteen. Lisäksi tutkimuksessa kysytään tämän hetkistä seksuaaliterveyden tilaa ja mistä seksuaalisuusasioihin haetaan apua. Teemoja on tutkittu seuraavan tutkimuskysymyksen avulla: Miten islamin uskonto vaikuttaa musliminaisten ja –miesten seksuaalisuuteen ja seksuaaliterveyteen Suomessa? Tutkimuksella on kaksi hypoteesia: 1) Islamin uskonto vaikuttaa sekä musliminaisten että –miesten seksuaalisuuteen kieltojen ja rajoitusten kautta. 2) Musliminaisten ja –miesten uskonnon muokkaama seksuaalisuus vaikuttaa seksuaaliterveyteen ja siihen liittyviin päätöksentekoihin.</p> <p>Tutkimuksen aineisto koostuu 46 puolistrukturoidusta teemahaastattelusta, jotka kerättiin internetissä <i>SurveyMonkey</i>-ohjelmiston avulla. Haastatteluista 34 oli naisilta ja 12 miehiltä. Tässä tutkimuksessa puhutaan enemmän musliminaisten äänellä, koska naiset olivat seksuaalisuudestaan avoimempia kuin miehet. Haastattelut toimivat tutkimuksessa informaation lähteenä, koska aihealue on Suomessa suurelta osin tutkimaton. Aineistoa on analysoitu laadullisen sisällönanalyysin avulla.</p> <p>Tämän tutkimuksen mukaan islamin uskonto vaikuttaa Suomen muslimien seksuaalisuuteen kieltojen ja rajoitusten kautta, mutta seksuaalisuuteen vaikuttaa myös islamin näkemys seksuaalisuudesta positiivisena, luonnollisena ja suotavana asiana. Aineiston mukaan seksuaalisuus on rajoitettu avioliittoon naisen ja miehen välille eli muslimien seksuaalisuus näyttäytyy erilaisena parisuhdestatuksen mukaan. Lähes jokainen tutkimukseen osallistuneista oli samaa mieltä islamin seksuaaliopetuksista, joiden kerrottiin tuovan turvallisuutta ja rakkautta avioliittoon ja elämään ylipäättänsä. Aineistosta on nostettu esiin myös konflikteja osallistujien seksuaalisuuden ja islamin uskonnon välillä: Seksin harrastamisen velvollisuus, homoseksuaalisuus, seksuaalinen kaksinaismoralismi ja fyysinen kontakti vastakkaisen sukupuolen kanssa.</p> <p>Tutkimuksessa kävi ilmi, että islamin uskonnon muokkaama seksuaalisuus vaikuttaa muslimien seksuaaliterveyteen päätöksentekojen kautta. Sekä naisilla että miehillä oli seksuaaliterveyteen liittyviä ongelmia ja kysymyksiä: Osallistujat puhuivat erityisesti seksuaalisen halun puutteesta ja kivuliaista yhdynnöistä. Tutkimukseen osallistuneet kertoivat, että seksuaalisuus on hyvin henkilökohtainen asia ja sen kerrottiin kuuluvan tiukasti yksityiselämän piiriin. Suurin osa tutkimukseen osallistuneista ei ollut hakenut apua seksuaaliterveysongelmiin ja –kysymyksiin.</p>	
Avainsanat	Islam, muslimi, seksuaalisuus, seksuaaliterveys, laadullinen tutkimus

Author Title	Tiina-Kaisa Alakärppä Study of sexuality and sexual health of Muslims living in Finland
Number of Pages Date	51 pages + 1 appendix 30 April 2016
Degree	Sexological Counselling
Degree Programme	The continuing education in sexology
Instructor	Pirjo Tervo, lecturer, MA, midwife, sex therapist, psychotherapist
<p>This qualitative study examines what is permitted and what is not permitted sexuality according to Islam and how Islam affects sexuality and sexual health of Muslim men and women living in Finland. Study also asks current sexual health condition and where Muslims seek for help when it comes to sexuality and sexual health. These issues are studied through the following research question: How Islam affects sexuality and sexual health condition of Muslim men and women living in Finland? This study has two hypotheses: 1) Islam affects sexuality of Muslim men and women by different prohibitions and restrictions. 2) Sexuality shaped by Islam affects sexual health and related decision making of Muslim men and women.</p> <p>The data consist of 46 semi-structured thematic interviews from 12 men and 34 women. Interviews were collected through <i>SurveyMonkey</i> online survey software. Because women talked more openly about their sexuality than men this study focuses more on women's views. The interviewees experiences are considered as the main source of information because the field discovered is in many ways uninvestigated. The data were analyzed by means of qualitative content analysis.</p> <p>According to this study Islam affects sexuality of Muslim men and women by different prohibitions and restrictions but also by Islamic view of sexuality being very positive, natural and desirable. This study reveals that sexuality is limited to marriage between man and woman and therefore it is linked to marital status. Almost every participant agreed Islamic view of sexuality and it was told to bring safety and love to the marriage and to the life in generally. Some conflicts between sexuality of the participants and Islam were discussed: Obligation to have sex, homosexuality, sexual double standard and physical contact with opposite sex.</p> <p>This study also shows that sexuality shaped by Islam affects sexual health condition of the participants through decision making. Both men and women had problems and issues with their sexual health: especially lack of sexual desire and pain during intercourse were discussed. According to the participants, sexuality is very personal topic and it belongs strictly to private life. The majority of participants of this study hadn't sought help for sexual matters.</p>	
Keywords	Islam, Muslim, sexuality, sexual health, qualitative study

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1
2	Aikaisempi tutkimus: osoitus tutkimuksen tärkeydestä	3
3	Aineisto, metodi, teoria ja hypoteesit	7
3.1	Aineiston hankinnan metodi	7
3.2	Aineiston esittely.....	9
3.3	Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi.....	10
3.4	Teoria ja hypoteesit	11
4	Tutkimuksen keskeiset käsitteet	13
4.1	Seksuaalisuus ja seksuaaliterveys	13
4.2	Islam, muslimi ja ylimmät auktoriteetit.....	14
4.3	Islamin monimuotoisuus	15
5	Islamin seksuaaliopetukset ja muslimien seksuaalisuus	17
5.1	Mikä on sallittua?.....	17
5.2	Mikä ei ole sallittua?	19
5.3	Muslimien ajatuksia islamin seksuaaliopetuksista.....	23
5.4	Muslimien ajatuksia omasta seksuaalisuudestaan.....	29
6	Muslimien ajatuksia omasta seksuaaliterveydestä	32
6.1	Muslimien ajatuksia tämän hetkisestä seksuaaliterveydestä	32
6.2	Mistä muslimit hakevat apua seksuaaliterveyteen liittyen?	35
7	Analyysi	36
7.1	Islamin uskonnon vaikutus muslimien seksuaalisuuteen	36
7.2	Islamin uskonnon vaikutus muslimien seksuaaliterveyteen	38
8	Yhteenveto	40
9	Huomioita seuraavaa tutkimusta varten	42
	Lähde- ja kirjallisuusluettelo	44

1 Johdanto

Tässä tutkimuksessa tutkin islamin uskonnon vaikutusta Suomen muslimien seksuaalisuuteen ja seksuaaliterveyteen liittyen. Kiinnostukseni tutkimusaiheeseen heräsi Helsingin yliopiston uskontotieteen opintojeni ja seksuaalineuvontakoulutukseni myötä. Näin mielenkiintoisena, ajankohtaisena ja tarpeellisena yhdistää islamin uskonnon tuntemukseni seksuaalineuvontaopintoihin.

Muslimien seksuaalisuutta ja seksuaaliterveyttä ei ole juurikaan tutkittu Suomessa ja monikulttuuristuvassa yhteiskunnassa aiheeseen liittyvä lisätieto on sekä ajankohtainen että tarpeellinen. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) *Edistä, ehkäise, vaikuta – Seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelma 2014-2020* mukaan Suomessa on vähän tietoa ulkomaalaistaustaisten ihmisten seksuaali- ja lisääntymisterveydestä. Lisäksi Suomessa ei juurikaan ole tietoa maahanmuuttajamiesten seksuaali- ja lisääntymisterveydestä ja seksuaalineuvonnan tarpeesta.¹ Vaikka THL:n raportissa painotetaan, että seksuaali- ja lisääntymisterveyteen vaikuttavat monet erilaiset tekijät, keskityn tässä tutkimuksessa islamin uskonnon rooliin muslimien seksuaaliterveyteen liittyen. Otan myös esiin tiedon lisäämisen tarpeen seksuaali- ja lisääntymisterveyskysymysten kanssa työskentelevien ammattilaistan keskuudessa. Eräs tutkimukseeni osallistunut nainen kirjoitti osuvasti, että *terveydenhuolto tarvitsee lisää tietoa muslimeista ja siitä, että meitä on joka junaan kulkijoita riippuen ihan kuinka islamin asioita tulkitsee*. Tutkimuksessani ymmärrän seksuaaliterveyden yläkäsitteeksi, jonka alle kuuluu myös lisääntymisterveys.

Määrittelen tämän tutkimuksen seksuaalitutkimukseksi, jonka peruslähtökohtana on, että tutkimukseen osallistuneiden seksuaalisuuteen ja seksuaaliterveyteen liittyviin uskomuksiin, kokemuksiin ja päätöksentekoihin ei kohdisteta moraalista paheksuntaa. Osallistujille on annettu mahdollisuus itse kertoa seksuaalisuudestaan ja seksuaaliterveydestään ilman, että heille on kerrottu, miten asioiden tulisi olla. Nämä ovat seksuaalitutkimuksen peruslähtökohtia myös Kontulan mielestä² ja olen ottanut ne huomioon tehdesäni kyselylomaketta internetiin ja muodostaessani tutkimuskysymystä tätä tutkimusta

---

¹ Klemetti & Raussi-Lehto 2014.

² Kontula 2008, 27.

varten. Tutkimuskysymykseni on: Miten islamin uskonto vaikuttaa musliminaisten ja –miesten seksuaalisuuteen ja seksuaaliterveyteen Suomessa?

Tutkimukseni ensimmäisessä luvussa käsittelen aikaisempaa tutkimusta aiheeseen liittyen, minkä jälkeen kerron tutkimuksessani käytetystä aineistosta ja metodista. Esittelen myös teorian, jonka olen koonnut aikaisemman tutkimuksen pohjalta. Samalla kerron tutkimuksessani käytetyistä hypoteeseista, joita testaan Analyysi-luvussa. Tutkimuksen keskeiset käsitteet –luvuissa otan esille tutkimusaiheeni kannalta keskeiset käsitteet ja määrittelen ne.

Käsitteiden määrittelyn jälkeen kaksi seuraavaa päälukua käsittelee aineistoa. Ensiksi kerron aineistoni pohjalta, miten islamin uskonto vaikuttaa muslimien seksuaalisuuteen: mikä on osallistujien mielestä islamin seksuaaliopetusten mukaan sallittua ja mikä ei, ovatko he samaa mieltä opetusten kanssa ja mitä he ajattelevat omasta seksuaalisuudestaan tällä hetkellä. Toinen tutkimukseni aineistoa käsittelevä pääluke kertoo muslimien seksuaaliterveydestä. Näissä luvuissa käydään enemmän läpi muslimien ajatuksia omasta seksuaaliterveydestään ja mistä he ovat hakeneet apua seksuaaliterveyteen liittyvissä kysymyksissä. Luvuissa 5.1 ja 5.2 otan aineistoni rinnalle lainauksia muun muassa islamin ylimmistä auktoriteeteista. Tässä yhteydessä kerron myös imaami Anas Hajarin kommentteja aiheista, mutta en tule käyttämään näitä analyysissä. Muualta kuin aineistosta otetut lainaukset ovat mukana antamassa faktatietoa käsitellyistä teemoista. Aineisto-luvut siis käsittelevät pääasiassa vain aineistoa.

Koska miehet vastasivat joihinkin kysymyksiin suppeasti, olen laittanut miesten kommentit naisten kommenttien perään aineisto-luvuissa. Puhuessani osallistujista, tarkoitan sekä musliminaisia että –miehiä. Jatkossa tutkimuksessani puhun musliminaisista naisina ja muslimimiehistä miehinä. Tutkimuksessani aineistosta otetut sitaatit on sisennetty enkä ole jättänyt niihin mitään tietoa anonymiteetin säilyttämiseksi.

Tutkimuksen viimeisissä luvuissa analysoin aineistoani hypoteesien avulla. Ensiksi kerron miten islamin uskonto vaikuttaa muslimien seksuaalisuuden muotoutumisessa ja toiseksi tarkastelen, miten islamin uskonto näkyy muslimien seksuaaliterveydessä. Analyysin jälkeen kokoan tutkimukseni Yhteenveto-luvussa. Viimeinen tutkimuksen luku kertoo yhteen huomioita seuraavaa tutkimusta varten.

2 Aikaisempi tutkimus: osoitus tutkimuksen tärkeydestä

Suomessa muslimien seksuaalisuuteen liittyvää tutkimusta on tehty vähän. Aihetta sivutaan Anu Isotalon vuonna 2015 julkaistussa väitöskirjassa *“Mistä on hyvät tytöt tehty – somalitytöt ja maineen merkitykset”*. Väitöskirja on kuitenkin rajattu tiettyyn etniseen ryhmään eli somaleihin ja jakoa on tehty myös sukupuolen mukaan. Isotalo käsittelee väitöskirjassaan muun muassa seksuaalisuuden yhteyttä somalityttöjen maineeseen. Isotalon haastatteleminen somalityttöjen mukaan esiaviollinen seksuaalinen siveys ja pidättyvyys ovat islamin uskonnon keskeisiä moraalisia ihanteita, joita he korostavat myös Suomessa. Somalityttöjen mukaan hyvään tyttöyteen kuuluvat itsekontrolli, vastuullinen valintojen tekeminen ja toimijuus. Lisäksi he kertoivat ajatuksiaan näistä odotuksista ja oletuksista sekä miten se näkyy heidän valinnoissaan. Isotalo on myös kysynyt haastateltavilta ajatuksia koulun seksuaalikasvatuskäytännöistä, mediasta ja nuorten seksuaalisista suhteista.³ Isotalo kirjoittaa väitöskirjassaan, kuinka häntä yllätti somalityttöjen avoimuus ja luontevuus seksuaalisuutta koskevissa haastatteluissa. Hän pohti, että joko hän oli itse sisäistänyt liian kirjaimellisesti ajatukset, että seksuaalisuus on tabu eikä siitä puhuta, tai hänelle avauduttiin, koska tiedettiin, että hän oli suomalaisessa yhteiskunnassa tottunut avoimeen seksuaalisuuspuheeseen.⁴ Tämän pohjalta näin itekin mahdolliseksi aiheeseen liittyvän tutkimuksen teon ja olin luottavainen, että saan tutkimukseeni osallistujia.

Toinen lähde Suomessa, josta löytyy hieman tietoa muslimien seksuaaliterveydestä, on THL:n *Edistä, ehkäise, vaikuta – Seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelma 2014-2020*. Toimintaohjelman mukaan maahanmuuttajien seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämiseksi tarvitaan lisää tietoa, kulttuurisensitiivistä neuvontaa ja omakielistä palvelua. Toimintaohjelmassa puhutaan laajalti maahanmuuttajista: puhutaan muun muassa romaneista, saamelaisista, kaksikulttuurisuudesta, paperittomista, kunniaan liittyvästä väkivallasta sekä tyttöjen ja poikien ympärileikkauksesta. Toimintaohjelmassa kerrotaan, että ulkomaalaistaustaisten henkilöiden seksuaali- ja lisääntymisterveydestä on vähän tietoa. Aihetta on käsitelty muutamissa yksittäisissä tutkimuksissa, kuten THL:n vuosina 2010-2012 tekemässä Maamu-tutkimuksessa.⁵

---

³ Isotalo 2015.

⁴ Isotalo 2015, 152.

⁵ <http://www.terveytemme.fi/maamu/>

Kansainvälisestäkin aiheeseen liittyvää tutkimusta on tehty vähän. Ranskassa tehdyssä vertailevassa tutkimuksessa tutkittiin 13-20-vuotiaiden nuorten muslimien akkulturaatio-prosessia ja seksuaalisuutta. Tutkimuksen aineisto kerättiin kyselyn avulla, johon osallistui 115 Ranskassa asuvaa maantieteellisesti islaminuskaiselta alueelta tullutta maahanmuuttajanuorta ja 115 ranskalaista nuorta, joiden kulttuuriin kristinusko vaikutti. Tutkimuksessa tutkittiin, miten musliminuoret toimivat seksuaalisuutensa kanssa islamin uskonnon ja länsimaisen kulttuurin vuorovaikutuksessa. Näitä tuloksia verrattiin kristittyjen ryhmän tuloksiin. Tulokset osoittivat, että musliminuorten ja kristittyjen nuorten välillä oli seksuaalisuuteen liittyvissä kysymyksissä iso ero, joka korostui entisestään tyttöjen ja poikien välillä.⁶ Tutkimuksen pohjalta sain motivaatiota etsiä omaan tutkimukseeni osallistujiksi sekä musliminaisia että –miehiä.

Australian Melbournessa tehdyn tutkimuksen mukaan nuoret musliminaiset tasapainoilevat muslimikulttuurin, australialaisen kulttuurin ja islamin uskonnon välillä. Tutkimuksessa tutkittiin 18-25-vuotiaiden Melbournessa asuvien musliminaisten seksuaaliterveyteen liittyvää tietoutta ja tarpeita. Siinä nostettiin vahvasti esille kulttuurisensitiivinen teoria, jonka mukaan kulttuurinen tausta on suuressa osassa seksuaaliterveydessä sekä tiedon että tarpeen tasolla. Tutkimuksen mukaan tämä tulisi ottaa laajalti huomioon seksuaaliterveyspalveluissa.⁷ Tutkimuksessani otan lopuksi kantaa siihen, onko islamin uskonnolla niin suuri merkitys muslimien seksuaaliterveyteen liittyvissä kysymyksissä, että kysymysten parissa työskentelevien ammattilaisten tietoutta islamin uskontoon liittyen tulisi lisätä.

Hobern kertoo artikkelissaan Lontoon seksuaaliterveysklinikalla tehdystä tutkimuksesta, jonka mukaan uskonto vaikuttaa monipuolisesti potilaiden seksuaaliterveyteen. Tutkimus suoritettiin kyselytutkimuksella, jossa haastateltiin internetin kautta klinikan työntekijöitä. Tarkoituksena oli tutkia yleisiä kliinikkaepisodeja, joissa uskonto vaikutti potilaan kokemukseen ja päätöksentekoon.⁸ Tutkimuksessa uskonnon nähtiin sekä määrittelevän seksuaalisuutta (erityisesti homoseksuaalisuuteen, masturbaatioon, suu- ja anaaliseksiin sekä avioliiton ulkopuoliseen seksiin liittyen) että antavan sääntöjä seksuaalisuuteen erityisesti raskauteen, ehkäisyyn ja pukeutumiseen liittyen.⁹ Vaikka tutkimuksessa haastateltiin vain yhden klinikan työntekijöitä ja otos oli pieni, on Hobernin mielestä

---

⁶ Yahyaoui et al. 2013.

⁷ Meldrum et al. 2015.

⁸ Hobern 2014, 461.

⁹ Hobern 2014, 463.

tutkimuksesta saatu tieto tärkeä osoitus lisätutkimuksen tarpeesta. Hobernin tutkimuksen mukaan uskontojen huomioiminen seksuaaliterveydessä edesauttaa hyvää potilas- hoitoa ja on myös yhteiskunnallisesti ehkäisevää.¹⁰ Myös Yhdysvalloissa tehdyn tutki- muksen mukaan klinikon tulee tietää uskonnon ohjeistuksesta seksuaalisuuteen liittyen ja hoito pitää yksilöidä sen mukaan. Tässä epäonnistuminen voi vaikuttaa hoidon onnis- tumisessa.¹¹

Yildirim et al. kertovat artikkelissaan kolmesta tapausesimerkistä Turkissa, joissa musli- minaisella oli sukupuolielinten kroonista kiihottumista eli alituinen ja itsestä riippumaton genitaalinen kiihottuminen ja orgasminkaltainen tuntemus. Jokaisen kiihottumisen jäl- keen musliminaisen tulee islamin uskonnon mukaisesti suorittaa *ghusl* eli koko vartalon puhdistaminen. Artikkelin kolmessa tapauskertomuksessa genitaalien kiihottuminen oli diagnosoitu seksuaaliseksi ja somaattiseksi pakkomielleeksi ja jatkuva *ghusl* puhdistus- pakkomielleeksi. Artikkelin mukaan nämä tapausesimerkit osoittavat, että islamin uskoi- sissa maissa, joissa *ghusl* on yleinen, sukupuolielinten kroonisen kiihottumisen diagno- soinnissa voidaan epäonnistua.¹² Yleisemmin tämä artikkeli mielestäni alleviivaa hyvin sitä, että asiakastyössä ammattilaisen on tärkeää tuntea asiakkaan edustaman uskon- non ja kulttuurin piirteitä.

Richardson ja Goldmeier tekivät ensimmäisen ennenaikaiseen siemensyöksyyn ja etni- seen taustaan liittyvän tutkimuksensa vuonna 2005 Lontoossa. Tutkimuksen mukaan St. Maryn sairaalassa 60% 123 potilaasta oli etniseltä taustaltaan islamin uskoisesta maasta tai Aasiasta. Tälle prosenttiosuudelle tutkijat eivät löytäneet tässä vaiheessa selitystä.¹³

Richardson, Wood ja Goldmeier tekivät edelliseen aiheeseen liittyvän jatkotutkimuksen kymmenen muslimimiehen haastattelun avulla. Tässä tutkimuksessa kaikki olivat har- rastaneet esiaviollista seksiä. Tutkimuksessa nousi esiin useita selityksiä ennenaikai- selle siemensyöksylle. Ensimmäinen kerta koettiin ahdistavana, koska henkilöllä ei ollut aikaisempaa seksikokemusta. Koska islamin mukaan avioliiton ulkopuolisen seksin har- rastaminen on kiellettyä, pelko kiinnijäämisestä johti haluun saada siemensyöksy nope- asti. Islamissa enneaikaisen siemensyöksyn nähdään olevan rangaistus Jumalalta. Tut-

---

¹⁰ Hobern 2014, 466-467.

¹¹ Kellogg Spadt et al. 2014.

¹² Yildirim et al. 2012.

¹³ Richardson & Goldmeier 2005.

kimuksessa nostettiin esiin Iso-Britannian vapaan seksuaalikulttuurin ero islamin uskontoon nähden, jonka koettiin aiheuttavan stressiä, syyllisyyttä, ahdistusta ja masennusta. Nämä taas johtivat ennenaikaiseen siemensyöksyyn.¹⁴ Tutkimuksen tekijöiden mukaan klinikot eivät välttämättä ota huomioon yksilön kulttuurista, uskonnollista ja sosiaalista kontekstia, kun puhutaan miehistä ja heidän seksuaaliongelmista. Näistä kysyminen voi tuoda syvemmän ymmärryksen potilaan seksuaaliongelmista, joiden pohjalta voidaan tehdä yksilöllisiä hoitomenetelmiä. Artikkelissa nostetaan esiin myös luvan antamisen tärkeys ongelman kokonaisvaltaiseen puhumiseen liittyen, minkä kerrotaan tuovan potilaalle suurta helpotusta.¹⁵

Richardsonin tutkimuksessa nousee mielestäni hyvin esille syyllisyyden tunne ja sen voimakas vaikutus ihmisen psyykkiseen hyvinvointiin. Iranin amerikkalaisten naisten keskuudessa tehdyn tutkimuksen mukaan musliminaisilla on negatiivinen näkemys omasta seksuaalisuudestaan, mikä johtaa suurempaan seksuaaliseen syyllisyyteen. Korkea syyllisyyden tunne taas näkyi alhaisessa tyytyväisyydessä elämään ylipäättänsä. Tutkimuksen aineisto kerättiin haastatteleamalla 65 Amerikan iranilaista naista, joiden keski-ikä oli 31.3-vuotta.¹⁶

Turkissa tehdyn tutkimuksen mukaan heteroseksuaaliparien suurin motivaatio seksuaaliterapiaan hakeutumiselle on halu ylläpitää avioliittoa ja saada lapsia. Kaksi kolmesta tutkimukseen osallistuneista näki velvollisuutena verilakanan näyttämisen neitsyyden todisteena häyön jälkeen. Tämä traditio taas toi itsessään ahdistusta molemmille sukupuolille. Tutkimuksessa neljä viidestä konsultoi lääkäriä seksuaaliterapeuttien sijaan eli he eivät tienneet mistä voivat hakea apua ongelmiinsa. Tämä Turkissa tehty tutkimus suoritettiin Diyarbakirin kaupungissa, jossa vallitsee perinteinen islamilainen kulttuuri: esimerkiksi suurin osa avioliitoista on järjestettyjä. Tutkimuksen aineisto koostui 31 heteroseksuaalista parista.¹⁷

Kadri et al. on tehnyt 728 marokkolaisen musliminaisen keskuudessa tutkimuksen, jonka mukaan islamin uskonto vaikuttaa naisten näkemykseen seksuaalisuudesta. Tutkimuksessa 98,8% naisista oli sitä mieltä, että neitsyyttä tulee varjella ja 70,3% oli yhdynnässä miehensä kanssa halusta saada lapsia. Kadri et al. tutkimuksesta voi mielestäni lukea

---

¹⁴ Richardson et al. 2006, 337-341.

¹⁵ Richardson et al. 2006, 341.

¹⁶ Abdolsalehi-Najafi & Beckman 2013.

¹⁷ Yasan & Gürgen 2009.

jonkinlaista kaksinaismoralismia islamin seksuaaliopetukseen ja –sääntöihin liittyen, mikä näkyy muun muassa siinä, että 80%:n mielestä uskottomuus oli miehelle anteeksiannettavaa, mutta naiselle ei.¹⁸ Tutkimuksesta löytyy paljon enemmänkin tietoa marokkolais-ten naisten seksuaalisuudesta.

Lopuksi on mielenkiintoista ottaa vielä esille Ruotsissa tehty tutkimus, jonka mukaan Ruotsin seksuaalikulttuuri ja ruotsalaisten tapa ajatella seksuaalisuudesta on vaikuttanut Ruotsissa asuvien iranilaisten maahanmuuttajien ajatteluun puolisoitten välisestä suhteesta myös seksuaaliseen päätöksentekoon liittyen. Tutkimuksessa huomattiin, että iranilaisten maahanmuuttajien parisuhteeseen on tullut mukaan keskustelu henkilöiden individualismista ja naisten nautinnosta.¹⁹

Edellisissä kappaleissa nousee mielestäni hyvin esiin se, että tutkimus islamin uskonnon vaikutuksesta muslimien seksuaalisuuteen ja seksuaaliterveyteen on tärkeä ja ajankoh- tainen. Tutkimusten mukaan tietoutta asiasta tarvitaan enemmän ja sitä tulee levittää laajalti eri ammattiryhmille, jotka ovat tekemisissä seksuaaliterveyteen liittyvien teemojen kanssa.

3 Aineisto, metodi, teoria ja hypoteesit

3.1 Aineiston hankinnan metodi

Tutkimukseni aineisto on koottu puolistrukturoitujen teemahaastatteluiden avulla. Osal- listujalla oli vapaus vastata haastattelukysymyksiin haluamallaan tavalla.²⁰ Lisäsin haas- tattelukysymyksien yhteyteen kysymyksiä, joiden tarkoituksena oli selventää haastatte- lukysymystä. Haastattelu-temat nousivat tutkimuksessani tutkimusongelmasta eli siitä, millaisia vastauksia tarvitsin voidakseni vastata muodostamaani tutkimuskysymykseen. Puolistrukturoidussa haastattelussa on yleistä, että vastaajien määrä on melko pieni, mutta heiltä saatava tietomäärä on syvällistä. Tämä johtuu siitä, että haastattelukysy- mykset jättävät paljon tilaa osallistujan omalle pohdinnalle. Koska kysymyksiin liittyen voi

---

¹⁸ Kadri et al. 2007.

¹⁹ Ahmadi 2003.

²⁰ Metsämuuronen 2006 (a), 115; Eskola & Vastamäki 2007, 26-27.

tulla laajalti monenlaista pohdintaa, on analyysivaiheen työmäärä suuri ja se vaatii tutkijalta hyvää teemaan paneutumista. Metsämuurosen mukaan puolistrukturoitu haastattelu sopii aineiston keräämiseen erityisen hyvin, jos tutkimuksen aihe on intiimi tai arka ja jos halutaan tutkia heikosti tiedostettuja asioita, kuten arvostuksia, ihanteita ja perusteluja. Ylipäänsä haastattelututkimus sopii hyvin tutkimukseen, jolla kartoitetaan tutkittavaa aluetta.²¹

Koska oli hyvin mahdollista, että tutkimukseni aihe koettiin intiimiksi ja araksi, näin puolistrukturoidun teemahaastattelun oikeaksi tavaksi kerätä aineistoa. Puolistrukturoitu teemahaastattelu antoi osallistujille hyvin liikkumatilaa ja he saivat kertoa juuri sen mitä halusivat. Hirsjärvi ja Hurme kirjoittavat haastattelututkimuksen yhtenä hyvänä puolena olevan sen, että siinä korostetaan osallistujaa subjektina ja hänelle annetaan mahdollisuus tuoda vapaasti esille omia näkemyksiään ja mielipiteitään. Osallistuja nähdään aktiivisena osapuolena, joka luo itse merkityksiä.²²

Hirsjärvi ja Hurme kertovat haastattelututkimuksen huonoista puolista, joista haluan ottaa esiin kaksi kohtaa. Ensimmäinen on hyvä pohtia antavatko haastateltavat totuudenmukaisia vastauksia. Toiseksi tutkijan tulee huomioida se, että haastattelun usein monitahoisten vastausten vuoksi aineiston analysointi, tulkinta ja raportointi voivat olla ongelmallisia.²³ Olen pyrkinyt poimimaan haastateltavien totuudenmukaisia vastauksia kiinnittämällä huomiota usein toistuviin teemoihin. Tutkimuksessani huomasin analysoinnin olevan haastavaa laajojen ja monipuolisten vastausten vuoksi. Palaan tähän haasteeseen tutkimukseni loppupuolella.

Arkoja ja intiimejä aiheita käsittelevässä tutkimuksessa on tärkeä ottaa esiin myös tutkimuksen eettisyys. Kuulan mukaan ”*internetin käyttö aineistonkeruun välineenä on tietosuojan ja tutkimuseetiikan kannalta suhteellisen selkeää silloin, kun ihmiset voivat itse harkitusti päättää, mitä tietojaan he vapaaehtoisesti tutkimuksen käyttöön antavat*”²⁴. Kuula kertoo, että tämä selkeys toteutuu esimerkiksi verkkolomakekyselyssä.²⁵ Eettisyyden vuoksi näin mielekkääksi haastattelujen keräämisen internetin välityksellä. Palaan tähän seuraavassa luvussa. Kuula kirjoittaa myös tutkittavien informoinnista eettisyyteen liittyen: tutkimuskysymysten lomassa tulee kertoa muun muassa vastuullisen tutkijan

---

²¹ Metsämuuronen 2006 (a), 113, 115; Eskola & Vastamäki 2007, 26-27.

²² Hirsjärvi & Hurme 2001, 35.

²³ Hirsjärvi & Hurme 2001, 35.

²⁴ Kuula 2006, 177.

²⁵ Kuula 2006, 177.

nimi ja yhteystiedot, tutkimuksen tavoite, osallistumisen vapaaehtoisuus ja aineistonkeruun toteutustapa, vastausten luottamuksellinen käsittely ja aineiston käyttötarkoitus.²⁶ Tutkimukseni aineiston keruussa käytetty verkkokyselylomake löytyy liitteestä 1.

3.2 Aineiston esittely

Tutkimukseni aineisto koostuu 46 puolistrukturoidusta teemahaastattelusta, jotka keräsin internetin välityksellä joulukuun 2015 ja helmikuun 2016 välisenä aikana. Muutama osallistuja vastasi kysymyksiin niin vähäsanaisesti, ettei heidän vastaustensa mukaan ottaminen tutkimukseni aineistoon ollut tarpeellista. Loin haastattelulomakkeen *SurveyMonkey* -sivustolle, jonka linkkiä jaoin muslimeille kohdennetuissa Facebook-ryhmissä. Näistä ryhmistä osa oli suljettuja ja osa avoimia. Suljettuihin ryhmiin lähetin ensin liittymispyynnön ja pyynnön hyväksynnän jälkeen kysyin ryhmän ylläpitäjiltä lupaa julkaista haastattelupyntöviesti heidän ryhmässään. Lähes jokainen suljettu ryhmä hyväksyi liittymispyyntöni ja antoi luvan julkaista tutkimukseeni liittyviä viestejä ryhmässään. Suljettujen ryhmien nimiä en paljasta tutkimukseeni osallistuneiden anonymiteetin säilyttämiseksi. Laitoin ilmoituksen tutkimuksestani myös muutamille avoimille ryhmille, esimerkiksi Suomen kurdit – *Finland's Kurds* -ryhmälle.

Tutkimukseeni osallistujista 34 oli naisia. Nuorin nainen oli 17-vuotias ja vanhin 49-vuotias. Naisten keski-ikä oli 27-vuotta. Suurin osa naisista oli naimisissa, muutama oli eronnut ja loput olivat naimattomia. Kysyin ensimmäisessä haastattelukysymyksessä myös osallistujien etnistä taustaa, mutta vain pieni osa vastasi tähän kysymykseen. Kysymykseen vastanneet osallistajat olivat etniseltä taustaltaan Afganistanista, Irakista, Saksasta ja Somaliasta. Osa kertoi olevansa käännyttäminen / palannut eli islamiin kääntynyt / palannut suomalainen. Suurin osa naisosallistujista oli joko syntynyt Suomessa tai asunut Suomessa kymmeniä vuosia. Lähes jokainen naisosallistuja vastasi avoimesti ja monipuolisesti esittämiini kysymyksiin.

Osallistujista miehiä oli 12, joista nuorin oli 18-vuotias ja vanhin 31-vuotias. Keski-ikältään miehet olivat 22-vuotiaita. Noin puolet miehistä kertoi olevansa naimisissa, osa sanoi olevansa naimaton ja loput eivät kertoneet parisuhdestatustaan. Suurin osa miehistä oli

---

²⁶ Kuula 2006, 102.

joko syntynyt Suomessa tai muuttanut Suomeen hyvin nuorena. Osa oli asunut Suomessa vasta muutamia kuukausia. Myöskään kaikki miehet eivät kertoneet etnistä taustansa: osa miehistä oli etniseltä taustaltaan Afganistanista, Egyptistä, Irakista, Kosovosta ja Somaliasta. Miesten vastaukset olivat naisiin verrattuna hyvin suppeita – varsinkin, jos kysymys oli henkilökohtainen.

Mäkisen mukaan maailmankuvaamme vaikuttavat eniten sukupuoli, sosiaaliluokka, ikä ja etnisuus. Hän ottaa erikseen esille osallistujien kulttuurisen taustan vaikutuksen tutkimukseen suhtautumisessa ja kysymyksiin vastaamisessa. Koulutus taas voi Mäkisen mukaan vaikuttaa siihen, että tutkimuskysymykset ymmärretään paremmin.²⁷ Tutkimuksessani osallistujiin liittyen ainoa kriteeri oli, että heidän tuli olla Suomessa asuvia muslimeita. Tällä valinnalla halusin houkutella mahdollisimman monia osallistumaan tutkimukseeni. Halusin myös nähdä, osallistuuko tutkimukseeni sukupuoleltaan, iältään, parisuhdestatukseltaan ja etniseltä taustaltaan tietynlaisia ihmisiä. En halunnut rajata osallistujia enempää myöskään siksi, että osallistujien rekrytoinnissa eteen tuli väistämättä muitakin rajoituksia: haastattelukysymykset olivat vain suomen kielellä eli osallistujan tuli sekä ymmärtää että osata kirjoittaa suomen kieltä. Lisäksi heidän tuli olla Facebookin jäseniä, koska jaoin tutkimuslomakkeeni linkkiä sitä kautta. Tutkimukseni lopulla palaan osallistujien rajaamiseen liittyviin kysymyksiin uudelleen. Tutkimuksessani käytetty aineisto on tekijän hallussa.

3.3 Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi

Tutkielmani on luonteeltaan laadullinen eli kvalitatiivinen. Laadullisessa tutkimuksessa aineisto on verbaalista ja se kuvastaa tutkittavien ihmisten omaa näkökulmaa eli empiiristä maailmaa.²⁸ Metsämuurosen mukaan laadullinen tutkimusote soveltuu hyvin tutkimukseen, jossa ollaan kiinnostuneita ihmisten yksityiskohtaisista ajatuksista ja merkitysrakenteista, halutaan saada tietoa syy-seuraussuhteista ja tutkitaan moniulotteisia aiheita, joissa ei voida kontrolloida kaikkia vaikuttavia tekijöitä.²⁹

Metodina tutkielmassa on aineistolähtöinen sisällönanalyysi, jonka mukaisesti olen analysoinut muslimien puolistrukturoituja haastatteluja. Sisällönanalyysissä tarkoituksena

---

²⁷ Mäkinen 2006, 103-104.

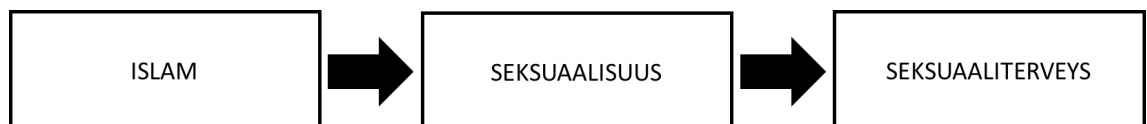
²⁸ Tuomi & Sarajärvi 2009, 22.

²⁹ Metsämuuronen 2006 (a), 88.

on kuvailla ilmiötä, kerätä yhteen tutkimuksessa saatu aineisto ja tehdä tämän perusteella johtopäätöksiä. Avainajatuksena tällaisessa sisällönanalyysissä on, että yksiköt eivät ole etukäteen sovittuja tai harkittuja.³⁰ Metsämuuronen kertoo Syrjäläisen laatimista sisällönanalyysin vaiheista. Syrjäläisen mukaan analyysityö alkaa tutkijan ”herkistymisellä”, jota ennen tutkijalla tulee olla entuudestaan hyvä tutkimuksen aihepiirin ja käsitteiden tuntemus. Tämän jälkeen tutkijan tulee sisäistää aineisto ja teoretisoida sitä eli aloittaa ajatustyö. Seuraavaksi aineistosta nostetaan esiin keskeisimpiä usein toistuvia teemoja ja tehdään karkeaa luokittelua. Kun tutkimustehtävää täsmennetään tässä vaiheessa, tutkitaan eri ilmiöiden esiintymistiheyttä ja poikkeuksia. Tästä seuraa jälleen uutta luokittelua. Ennen johtopäätösten ja tulkinnan tekoa tehdään vielä ristiinvalidointia eli luokkien ja teemojen avulla perustellaan tai horjutetaan aineiston luotettavuutta ja todenmukaisuutta.³¹

3.4 Teoria ja hypoteesit

Teorian avulla voidaan nostaa kirjoitelmista keskeiset teemat esiin.³² Olen muodostanut tutkimukseni teorian aikaisemman tutkimuksen pohjalta. Teoriani mukaan islamin uskonto vaikuttaa muslimien seksuaalisuuteen ja sen myötä myös seksuaaliterveyteen. Islamin uskonnon määrittelen tässä yhteydessä tarkoittamaan Koraania ja sunnaa, joista kerron enemmän Islam, muslimi ja ylimmät auktoriteetit -luvussa. Seuraavassa luvussa kerron mitä seksuaalisuudella ja seksuaaliterveydellä tässä tutkimuksessa tarkoitetaan.

Useissa kansainvälisissä tutkimuksissa on tultu siihen loppupäätelmään, että muslimit suhtautuvat konservatiivisemmin seksiin kuin muiden uskontojen edustajat.³³ Vaikka uskonto on vain yksi tekijä, linkittyy se useissa tutkimuksissa huonoon seksuaali- ja lisääntymisterveyteen.³⁴ Tutkimusten mukaan uskonnollisuus voi lykätä ensimmäistä yhdynnää, mutta kun yhdynnät aloitetaan ilman kunnollista seksuaaliopetusta, liittyy seksiin

³⁰ Tuomi & Sarajärvi 2009, 95–97.

³¹ Metsämuuronen 2006 (a), 124.

³² Pentikäinen 1986, 25.

³³ Adamczyk & Hayes 2012; Adamczyk & Pitt 2009; Finke & Adamczyk 2008; Scheepers et al. 2002.

³⁴ Hobern 2014, 466.

usein riskikäytöstä. Riskikäytöksellä tarkoitellaan suojaamatonta seksiä ja siitä seuraavaa sukupuolitautilien riskiä, suunnittelemattomia raskauksia, anaaliseksiin harrastamista neitsyyden suojelemiseksi ja huonoa hoitomyyntyvyyttä. Aiempien tutkimusten mukaan uskonnollisilla ihmisillä on vähemmän tietoa anatomiaan, fysiologiaan ja lisääntymis-
veyteen liittyvistä seksuaaliterveysasioista kuin ei-uskonnollisilla.³⁵ Muun muassa näiden tutkimusten pohjalta näen mielekkäänä tarkastella islamin uskonnon vaikutusta muslimien seksuaalisuuteen ja sitä kautta seksuaaliterveyteen. Koko ajan on kuitenkin hyvä pitää mielessä, että uskonto on vain yksi ihmisen seksuaalisuutta määrittävä tekijä. Avaan tätä väitettä seuraavassa luvussa.

Teorian pohjalta muodostan tutkimukseni hypoteesit. Metsämuurosen mukaan hypoteesin asettaminen edellyttää, että aiheesta on olemassa aikaisempaa tutkimusta ja voidaan etukäteen ajatella, millainen tutkimustulos on odotettavissa. Hypoteesi on siis selkeä väite, jonka paikkaansapitävyyttä tutkimuksen analyysissä testataan. Hypoteesia käytetään teorian työvälineenä eli sillä voidaan vahvistaa tai hylätä taustateoria, sen avulla tutkimuskohdetta voidaan lähestyä objektiivisesti ilman tutkijan omia mielipiteitä ja sitä voidaan testata ja todistaa sen mahdollinen paikkaansapitävyys.³⁶ Tutkimukseni hypoteesit ovat:

1. Islamin uskonto vaikuttaa sekä musliminaisten että –miesten seksuaalisuuteen kieltojen ja rajoitusten kautta.
2. Musliminaisten ja –miesten uskonnon muokkaama seksuaalisuus vaikuttaa seksuaaliterveyteen ja siihen liittyviin päätöksentekoihin.

---

³⁵ Hobern 2014, 465-466.

³⁶ Metsämuuronen 2006 (b), 40-41.

4 Tutkimuksen keskeiset käsitteet

4.1 Seksuaalisuus ja seksuaaliterveys

Seksuaalisuutta on määritelty monin eri tavoin historian aikana³⁷ ja siitä on kirjoitettu kirjoitustaidon keksimisestä lähtien.³⁸ Määrittelen tässä tutkimuksessa seksuaalisuuden WHO:n eli Maailman terveysjärjestön mukaisesti:

"Seksuaalisuus on olennainen osa jokaisen ihmisen persoonallisuutta. Tämä koskee niin miehiä, naisia kuin lapsiakin. Se on perustarve ja yksi ihmisyyden osa, jota ei voida erottaa muista elämän osa-alueista. Seksuaalisuus ei ole yhdyntän synonyymi... Seksuaalisuus on paljon enemmän: se on mukana energiassa, joka saa meidät etsimään rakkautta, ihmissuhteita, lämpöä ja läheisyyttä; se ilmenee tavassamme tuntea ja herättää tunteita sekä koskettaa toisiamme. Seksuaalisuus vaikuttaa ajatuksiin, tunteisiin, tekoihin ja reaktioihin sekä sitä kautta henkiseen ja ruumiilliseen terveyteemme."³⁹

Greenbergin et al. mukaan ihmisen seksuaalisuuteen vaikuttavat monet eri tekijät. Nämä tekijät määrittävät sen, miten kukin yksilö oman seksuaalisuutensa kokee.⁴⁰ Greenberg et al. puhuvat ihmisen seksuaalisuuden eri dimensioista ja uskonto nähdään yhtenä tekijänä seksuaalisuuden muotoutumisessa. Dimensiot voidaan kiteyttää seuraavaan taulukkoon⁴¹:

BIOLOGISET TEKIJÄT	SOSIOKULTTUURISET TEKIJÄT	PSYKKISET TEKIJÄT
Sukupuoli	Lait	Tunteet
Geenit	Uskonto	Kokemukset
Lisääntyminen	Etninen tausta	Käsitys omasta itsestä
Hedelmällisyyden kontrollointi	Kulttuuri	Motivaatio
Seksuaalinen kiihottuminen	Perhe, naapurit, ystävät	Ilmaisukyky
Kasvu ja kehitys	Sosioekonominen status	Kehonkuva
Fyysinen ulkonäkö	Media ja informaatio	Opitut asenteet
Fysiologiset muutokset	Etiikka: moraalit, ihanteet, arvot	Opittu käyttäytyminen

WHO:n mukaan seksuaaliterveys tarkoittaa fyysisen, emotionaalisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tilaa suhteessa seksuaalisuuteen. Seksuaaliterveyteen kuuluu seksuaalisuudesta nauttiminen ilman syrjintää, pelkoa ja painostusta. Seksuaalisuuden

³⁷ Kontula 2008, 15.

³⁸ Kontula 2008, 23.

³⁹ Janghorban et al. 2015, 183.

⁴⁰ Greenberg et al. 2014.

⁴¹ Greenberg et al. 2014, 25.

tulisi kohottaa yksilön elämänlaatua ja seksuaalista identiteettiä. Jotta seksuaaliterveyttä voidaan pitää yllä ja saavuttaa, jokaisen yksilön seksuaalioikeuksia tulee suojella, kunnioittaa ja toteuttaa.⁴²

4.2 Islam, muslimi ja ylimmät auktoriteetit

Islam on yksi suurimmista ja laajimmalle levinneistä uskonnoista maailmassa. Se syntyi profeetta Muhammadin (k. 632) toiminnan myötä Arabian niemimaalla 600-luvun alussa.⁴³ Islam on Jumalan säätämä elämäntapa ja uskonto, jonka alaisuudessa ihminen elää. Sana *islām* tulee arabian kielestä ja se tarkoittaa alistumista Jumalan tahdolle.⁴⁴ Muslimi, *muslim*, taas tarkoittaa alistuvaa eli sellaista henkilöä, joka noudattaa islamin mukaisia elämänohjeita.⁴⁵

Uskonnollinen auktoriteetti islamissa tarkoittaa ensisijaisesti Koraania, *al-Qur'an*, ja *sunnaa*. *Sunna* on Muhammadin elämäntapa, jonka mukaista elämää tulee noudattaa. Kun islam syntyi, uskonnollisena auktoriteettina oli profeetta Muhammad aina kuolemaansa saakka. Tämän jälkeen auktoriteetista tuli ongelma, jonka ratkaisi kalifi eli elävä auktoriteetti ja kirjallisia ja suullisia lähteitä tulkitseva ja hallitseva uskonnollinen oppineisto. Oppineiston kanta voitti, minkä mukaan Koraanista tuli ylin auktoriteetti ja sunnasta toiseksi tärkein. Tämä kanta on ollut vallitseva islamin sunnien maailmassa 800-luvun puolivälistä lähtien.⁴⁶

Islamin uskonnon mukaan Koraani on Jumalan suoraa puhetta ihmisille. Tämä puhe on islamin mukaan muuttumatonta ja ikuista. Useat tutkijat ovat sitä mieltä, että Koraanin nykyinen muoto on hyvin lähellä profeetta Muhammadin saamia ilmoituksia. Yleisesti islamissa ajatellaan, että Koraani on aina ollut Jumalan luona. Jumala lähetti Koraanin pala palalta enkeli Gabrielin välityksellä profeetta Muhammadille, joka alkoi levittää Koraania ihmiskunnalle. Koraani on runollista tekstiä, joka pääasiassa sisältää moraalisia ja sosiaalisia ohjeita sekä selittää islamin teologisia käsitteitä. Koska Koraanin teksti on

---

⁴² Janghorban et al. 2015, 183.

⁴³ Hämeen-Anttila 2004, 48.

⁴⁴ Hämeen-Anttila 2005, 157–158.

⁴⁵ Hämeen-Anttila 2005, 157–158.

⁴⁶ Hämeen-Anttila 2005, 88.

runollista, antaa se paljon varaa tulkinnoille.⁴⁷ Jotta voi ymmärtää islamin asennetta seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyen, tulee tutkia myös Koraania, jossa on tietoa seksuaali- ja lisääntymisterveydestä yli 30 eri suurassa ja 93 jakeessa.⁴⁸ Niissä on sekä teoreettisia että käytännöllisiä sääntöjä ja / tai kehotuksia, joissa puhutaan esimerkiksi yhdynnästä, avioliitosta ja raskaudesta.⁴⁹

Koska Koraanista ei löydy vastauksia kaikkiin muslimeita askarruttaviin kysymyksiin, tietoa etsitään myös profeetan elämästä eli *sunnasta*.⁵⁰ *Sunna* on Koraanin tapaan jumalallinen, sillä Muhammad oli synnitön, *ma'sum*, ja osasi tämän vuoksi tehdä oikeat valinnat elämässään. *Sunna* ei ole sanatarkka teos kuten Koraani ja tämän vuoksi se sisältää paljon vaihtelua.⁵¹ Profeetta Muhammad ja hänen seuraajansa kertovat *haditheissa* eli perimätiedossa, miten Muhammad menetteli erilaisissa tilanteissa.⁵² Oikeaksi osoitetussa *hadithissa* kuvattua Muhammadin menettelytapaa tulee kaikkien muslimien noudattaa. Yleensä *hadithit* eivät jätä varaa tulkinnoille, vaan ne kertovat tarkasti arkielämän yksityiskohdista ja siinä toimimisesta.⁵³ Muhammadin traditiosta löytyy satoja seksuaalisuutta käsitteleviä *haditheja*.⁵⁴ Islamin eri oppisuunnilla on omat *hadith*-kokoelmansa, joista kaikista tärkein on al-Bukharin (k. 870)⁵⁵ kokoelma. Hänen tärkein kirjansa tunnetaan nimellä *Sahih al-Bukhari*, joka on lähes kaikkien oppisuuntien mukaan luotettavin *hadith* kokoelma.⁵⁶

4.3 Islamin monimuotoisuus

Hämeen-Anttila puhuu artikkelissaan islamin monimuotoisuudesta. Hän korostaa, että jokainen uskonto ja ideologia ovat monimuotoisia ja monitahoisia ilmiöitä. Islamista tekee monimuotoisen sen uskonnolliset suunnat, suhtautuminen uskontoon ja etniskulttuuriset tekijät. Nämä kaikki kolme vaikuttavat siihen, miten muslimi tulkitsee uskontoaan. Ensinnäkin islam voidaan jakaa sunnalaisuuteen ja shiialaisuuteen, mutta nämä ovat vain

---

⁴⁷ Hämeen-Anttila 2005, 88–96.

⁴⁸ Janghorban et al. 2015, 182.

⁴⁹ Kadri et al. 2006, 200.

⁵⁰ Hämeen-Anttila 2004, 49.

⁵¹ Hämeen-Anttila 2005, 97.

⁵² Perho 2005, 164.

⁵³ Hämeen-Anttila 2005, 97–100.

⁵⁴ Kadri et al. 2006, 200.

⁵⁵ Hämeen-Anttila 2005, 98.

⁵⁶ Siddiqi 1993, 53–56.

kaksi yleisintä suuntausta.⁵⁷ Valtaosa maailman muslimeista, noin 85%, on sunnalaisia.⁵⁸ Vähemmän näkyviä suuntauksia on enemmänkin.⁵⁹ Tämän tutkimuksen rajallisuuden vuoksi en ota tarkempaan tarkasteluun eri suuntauksien eroja.

Islam voidaan jakaa myös sen mukaan, miten muslimit suhtautuvat uskontoon. Hämeen-Anttila jakaa uskonnon tämän mukaan kolmeen pääryhmään: traditionalisteihin, fundamentalisteihin ja moderneihin eli liberaaleihin muslimeihin. Näiden lisäksi ovat vielä maallistuneet, uskontoonsa välinpitämättömästi, tai jopa kielteisesti, suhtautuvat muslimit. Valtaosa muslimeista kuuluu traditionalisteihin eli he suhtautuvat uskontoonsa perinteisesti: he ihailevat muutama vuosikymmen sitten vallinnutta uskonnollista muotoa ja näkevät ideaalina paluun tähän ”isovanhempien islamiin”. Fundamentalistit taas haluavat palata kauemmas menneisyyteen: ideaalina nähdään Muhammadin ja hänen varhaisten kannattajiensa noudattama islam. Fundamentalistit tukeutuvat Koraaniin ja profeetta Muhammadin perimätietoon. Moderni islamin tulkinta syntyy, kun islamin uskonto ja moderni maailma kohtaavat toisensa. Modernistit pyrkivät löytämään moderniin maailmaan sopivan vastauksen uskonnosta eli lukevat uskonnon ohjeita ja kehotuksia modernista kontekstista käsin. Tämä on yksi malli, jolla voidaan saada hieman selkeyttä islamin monimuotoisuuteen. Pitää kuitenkin muistaa, että toisin kuin jako sunnalaisiin ja shiialaisiin, tämä luokittelu on tehty islamilaisen maailman ulkopuolella.⁶⁰

Islamin monimuotoisuuteen vaikuttavat myös etniskulttuuriset tekijät: ympäröivä kulttuuri ja yhteiskunta vaikuttavat monin tavoin islamin uskontoon. Esimerkiksi Suomessa tämä näkyy siinä, että islamilaiset seurakunnat usein kehittyvät kansallisuusrajojen mukaan. Toinen hyvä esimerkki Hämeen-Anttilan mukaan on musliminaisten pukeutuminen, joka on erilaista eri puolilla islamilaista maailmaa.⁶¹ Vaikka tutkimukseeni osallistujat ovat kaikki muslimeita, he eivät ole yhtenäinen joukko. Muun muassa kulttuuristen vaihteluiden vuoksi muslimien näkemykset seksuaalisuudestakin voivat erota toisistaan.⁶²

---

⁵⁷ Hämeen-Anttila 2015, 12-13.

⁵⁸ Hämeen-Anttila 2004, 52.

⁵⁹ Hämeen-Anttila 2015, 13.

⁶⁰ Hämeen-Anttila 2015, 14-19.

⁶¹ Hämeen-Anttila 2015, 19-20.

⁶² Mäkinen 2006, 103.

5 Islamin seksuaaliopetukset ja muslimien seksuaalisuus

5.1 Mikä on sallittua?

Aineistossani nousi vahvasti esiin islamin positiivisia opetuksia seksuaalisuuteen ja seksiin liittyen. Osallistujat kertoivat, että seksuaalisuus on islamissa arkinen aihe ja seksin harrastaminen avioliitossa on erittäin myönteinen asia – se voidaan nähdä synnin vastakohtana.

Islamissa seksuaalisuus ja tarpeiden tyydyttäminen on varsin arkinen aihe. Niin Koraani kuin Profeetan (rauha ja rukoukset hänen ylleen) haditheissa puhutaan aviopuolisoiden välisestä rakkaudesta, hellyydestä ja yhdynnästä.

Islamin mukaan seksin harrastaminen avioliitossa nähdään erittäin myönteisenä asiana.

Seksin harrastamista ja läheisyyttä itse asiassa suositellaan ja se lasketaan hyväksi teoksi niin kuin synnin vastakohtaksi.

Osallistujat nostivat esiin, *että seksuaalisuus ja seksi ovat luonnollinen asia*. He olivat myös yhtä mieltä siitä, että seksi kuuluu avioliittoon naisen ja miehen välille: *Islam sallii miehen ja naisen välisen seksin, joka tapahtuu avioliitossa*. Koraanissa sanotaan, että aviopuolisot on tehty tyydyttämään toisensa:

Eräs Hänen merkeistään on myös se, että Hän on teistä itsestänne luonut teille puolisot, jotta löytäisitte heistä tyydytyksen, ja Hän on antanut teille keskinäistä rakkautta ja laupeutta. Totisesti, tässä on merkkejä niille, jotka ajattelevat. (Koraani 30:21)

Myös seuraavan Koraanin jakeen nähdään perustelevan sitä, että seksuaalisuus ja seksi kuuluvat avioliittoon avioparin välille⁶³:

...he (vaimonne) ovat teidän verhonne, ja te olette heidän verhonsa. Jumala tietää, että te aikaisemmin kiusasitte itseänne pidättyvällisyydellä; siksi on Hän säälinyt teitä, Hän on suvaitsevainen. Olkaa siis yhteydessä heidän kanssaan ja etsikää sitä, minkä Jumala on teille määrännyt... (Koraani 2:187)

---

⁶³ Khan & Khan 2015, 1210.

Osallistajat nostivat tässä yhteydessä esiin sen, että puolisoiden tulee tyydyttää toisensa. Tähän liittyi erityisesti velvollisuus tyydyttää kumppani, kun hän sitä haluaa. Tämän säännön kerrottiin koskevan kumpaakin osapuolta. Jos tätä velvollisuutta ei pysty avioliitossa täyttämään, on se hyvä peruste avioerolle.

”Nauttikaa puolisoistanne”. Naisella on oikeus, kuten miehellä, tulla tyydytetyksi. Jos jompikumpi haluaa seksiä, on toisella myös velvollisuus antaa sitä.

Islam opettaa myös naista olemaan ”valmiina” miestä varten, silti myös miehen pitää aina myöntyä myös naisen halulle.

Jos naista tekee mieli niin miehen on annettava hänelle sitä (seksiä) ja sama toisinpäin. Jos miehellä ei nouse ollenkaan niin nainen saa ottaa eron.

Myös miehen ja naisen tulisi harrastaa seksiä säännöllisesti, jos näin ei tapahdu pitkään aikaan, on se mm. naiselle syy ottaa ero miehestä.

Myös imaami Anas Hajjar kommentoi seksin harrastamisen velvollisuutta. Hajjarin mukaan lainopillisesti seksiä tulee harrastaa ainakin kerran ja jos näin ei tapahdu, on se peruste avioerolle. Seksi avioliitossa myös suojaa vääriltä teoilta ja jos seksiä ei ole, on riskinä puolison epäsideellinen käytös. Profeetta Muhammadin sunnan mukaan seksiin tulisi kuitenkin myöntyä joka neljäs päivä, paitsi kun nainen ei saa harrastaa seksiä, esimerkiksi kuukautisten aikana.⁶⁴

Tässä ei voi seksiä uusia lainopillisia ”velvollisuuksia”, avioliitto suhteessa on myös vastoinkäymisiä ja terveystilanne voi yhtäkkiä muuttua, velvollisuus on ollut yhdynnään lainopillisesti vähintään kerran, jos se ei ole toteutunut niin se on perusta erolle...Avioliitto on suojaava molemmille puolisoille ”kiusauksilta”...jos se (seksi) ei ole niin tärkeä osa avioliitto tavoitteista ei täyty ja jos avioliitto ei ole tyydyttävä niin osapuolet ovat vaarassa päätyä rikkomaan avioliiton ja uskonnon sekä siveyden sääntöjä. Sunnan mukaan kuitenkin ”myöntyminen” on joka neljäs päivä, tiheämpi tai harvempi tahti on aviopuolisoiden oman sopimuksen mukaista, eikä myöskään voi odottaa naisen olevan valmiina silloin kun hän ei saa olla yhdynnässä (menstruoinnin aikana...)⁶⁵

Osallistajat myös kertoivat, että yleensä ainoa kahdenkeskinen hetki aviopuolisoiden välillä on makuuhuoneessa. Tuolloin muslimit voivat panostaa seksiin esimerkiksi meikkien, kynttilöiden, koristeiden, pukeutumisen ja tanssimisen avulla. Muutama miesosallistuja kertoi islamin kehottavan esileikkiin ja romantiikkaan. Profeetankin kerrottiin rohkaisevan aviopuolisoita esileikkiin.

---

⁶⁴ Hajjar 2016.

⁶⁵ Hajjar 2016

...osa panostaa paljon makuuhuoneeseen... esim. Kynttilöitä, koristeita, pukeutumiseensa. Se on yleensä ainoa hetki jolloin nainen on miehensä kanssa kaksistaan.

Islamissa on siis sallittu kaikki seksuaalisuuteen liittyvät asiat avioliitossa, pukeutuminen, tanssiminen, meikkaaminen jne.

Kehotetaan esileikkiin ja romantiikkaan.

Profeetta rohkaisi myös miehiä olemaan leikkisiä puolisoiden kanssa (esileikit)...

Imaami Anas Hajjarin mukaan esileikin tärkeys nousee esiin oppineiden puheissa ja joissakin *haditheissa*, jotka kertovat profeetan käyttäytymisestä puolisoidensa kanssa. Hajjar kuitenkin kirjoittaa, että *tärkeimpänä on kuitenkin koraanin jae 2:223:”...ja valmistaa hyvää itsenne hyväksi (viittaa moneen asiaan selittäjien mukaan etenkin tulevaa ajatellen, mm tässä kontekstissa myös kohteliaasti puolison kiihottamiseen ennen yhdyntää).*⁶⁶

Islam näkee seksuaalisuuden ja seksin hyvin luonnollisena asiana. Näiden toteuttaminen kuuluu islamin mukaan avioliittoon aviopuolisoiden välille. Avioliitossa kaikki ei kuitenkaan ole sallittua, vaikka se tapahtuisi aviopuolisoiden kesken: *avioliitossa miltei kaikki on sallittua mikä avioparista tuntuu hyvältä.*

5.2 Mikä ei ole sallittua?

Koska seksuaalisuus ja seksi kuuluvat avioliittoon aviopuolisoiden välille, näiden toteuttaminen avioliiton ulkopuolella on kiellettyä. Tutkimukseeni osallistuneet olivat samaa mieltä siitä, että seksi avioliiton ulkopuolella on väärin. Pettämisen sanottiin olevan *yksi suurimmista synneistä*. Osallistujat kertoivat, että kaikki fyysinen kontakti miesten ja naisten välillä ilman avioliittoa on väärin. Luonnollisesti nämä kiellot tarkoittavat, että avioituessa puolisoiden tulee olla neitsyitä.

Pettäminen on yksi suurimmista synneistä, joita on vaikea saada anteeksi, koska sillä on koko perhettä ajatellen tuhoava vaikutus.

Ollaan neitsyeitä avioliittoon saakka, ja sitä ennenkin pysytään mahdollisimman kaukana miehistä, jotka eivät ole sukua (esim. isä, veli, setä jne.)

Naisella ja miehellä ei saa olla mitään fyysistä kontaktia ilman avioliittoa, esim. halaaminen, kädestä pitäminen ym.

---

⁶⁶ Hajjar 2016.

Koraanin sanotaan suojelevan perhettä tuholta kieltämällä seksuaaliset suhteet avioliiton ulkopuolella, kuten aviorikoksen ja homoseksuaalisen suhteen.⁶⁷ Koska islamin mukaan seksi kuuluu naisen ja miehen välille, *homoseksuaalisuutta ei hyväksytä*. Homoseksuaalisuuteen liittyen useat osallistujat kuitenkin tarkensivat, että *homoeroottiset ajatukset jne. eivät tee syntiseksi, mutta niiden toteuttaminen on kiellettyä*.

Osallistujat olivat samaa mieltä anaaliseksi kiellosta. Anaaliseksi nähtiin muun muassa luonnottomana asiana ja useat osallistujat kertoivat, että se on ainoa kielletty asia avio-puolisoiden välillä: *kaikki on näiden aviopuolisoiden välillä sallittua, ainoastaan anaaliseksi on kielletty, koska sitä ei ajatella luonnollisena asiana*. Anaaliseksi kiellosta kertovat myös useat *hadīthit*. Perimätietojen mukaan mies, joka harrastaa vaimonsa kanssa anaaliseksiä, on kirottu.⁶⁸ Koraanin mukaan homoseksuaalisten tekojen toteuttaja on synnintekijä, irstas ja pimeä ihminen. Koraani puhuu homoseksuaalisuuden kiellosta esimerkiksi seuraavissa säkeissä.⁶⁹

...ja jotka hillitsevät himojensa jäsenet, paitsi vaimojensa ja orjattariensa parissa, jolloin heitä ei soimata. Mutta ne, jotka menevät tätä pitemmälle, he ovat synnintekijöitä. (Koraani 23: 5-7)

Ja Loot oli Meidän lähettiläämme, kun hän puhui kansalleen: »Harjoitatteko irstaisuutta, jota kukaan koko maailmassa ei ole tehnyt ennen teitä? Totisesti ryhdytte himossanne miehiin mieluummin kuin naisiin. Te olette irstasta väkeä. (Koraani 7:80-81)

Kuinka saatattekaan lähestyä kaiken maailman miehiä, ja hylkiä vaimojanne, jotka Jumala on teille antanut? Ei, te olette irstaisia ihmisiä. He uhkasivat: Totisesti, ellet jo herkeä, Loot, niin sinut varmasti karkotetaan. Hän lausui: Totisesti, minä kam-moksen teidän tekojanne. (Koraani 26:165-168)

Muista Lootia, joka sanoi kansalleen: Harjoitatteko riettautta, vaikka tiedätte sen synniksi? Lähestyttekö himoiten miehiä naisten sijasta? Niin, te olette pimeätä väkeä. (Koraani 27:54-55)

Osallistujat kertoivat myös, että *kuukautisten aikana ei saa olla yhdynnässä*. Kuukautisten aikana tapahtuvan yhdynnän sanottiin olevan muun muassa likaista ja molemmille osapuolille sekä epähygieenistä että epämukavaa. Tämä kiellon sanottiin koskevan vain yhdyntää.

Kuukautisten aikana ei saa harrastaa seksiä (likaista).

⁶⁷ Janghorban et al. 2015, 184.

⁶⁸ Parrinder 1996, 163.

⁶⁹ Khan & Khan 2015, 1215.

Naisen kuukautisten aikana ei harrasteta perinteisintä seksin muotoa, molempien osapuolten edun vuoksi (hygieniä, mukavuus jne.)

Vuotojen aikana muunlainen seksuaalinen hellyys ja hyväily on sallittua paitsi penetraatio.

Myös Koraanissa on selkeä kielto yhdynnästä kuukautisten aikana:

He kysyvät sinulta, Muhammed, miten on meneteltävä naisen kuukautispuhdistuksen aikana. Sano: »Se on heidän pahoinvointinsa; karttakaa siis naisia puhdistuksen aikana älkääkään lähestykö heitä, ennen kuin ovat puhdistuneet. Mutta kun he ovat puhdistuneet, käykää heidän luonaan, kuten Jumala on määrännyt. Jumala rakastaa totisesti Hänen puoleensa kääntyneitä ja rakastaa niitä, jotka pitävät itseään puhtaina. (Koraani 2:222)

Useat osallistajat olivat samaa mieltä pornon katsomisen kiellostä. Pornon nähtiin nostattavan seksuaalisia haluja ja sen myötä altistavan islamin vastaiseen käytökseen. Tämän vuoksi sekä naisten että –miesten tulee karttaa pornografiaa: esimerkiksi elokuvia, joissa esiintyy seksuaalisuutta, tulee välttää. Pornon kerrottiin myös hankaloittavan ihmissuhteita, koska se tekee normaalista yhdynnästä tylsempää.

Pornon katsominen kielletty.

Molemmat sukupuolet pitävät katseensa kurissa kielletyistä asioista: ei-sallitut naiset/miehet, vähäpukeiset ihmiset, aikuisviihde...

Muslimeita kehoitetaan välttämään tilanteita tai esim. elokuvia yms. Jotka sisältävät seksuaalista kontekstia halujensa hillitsemiseksi.

Aikuisviihteeseen jää koukkuun ja liiallinen alttius hankaloittaa ihmissuhteita ja 'tylistyttää' normaalia yhdyntää, jolloin etsitään uutta.

Koraani ja profeetta Muhammed eivät puhu suoraan pornografian kiellostä. Pornon kuitenkin nähdään johtavan aviorikokseen, minkä vuoksi pornografia nähdään kiellettyinä. Pornografian kieltoa perusteellaan seuraavien koraanin jakeiden perusteella⁷⁰:

Sano uskovaisille miehille, että he luovat katseensa maahan ja hillitsevät halujaan. Tämä on heille säädylisintä, ja Jumala tietää mitä he tekevät. Sano myös uskovaisille vaimoille, että luovat silmänsä maahan ja hillitsevät halujaan eivätkä näyttele sulouttaan tavallisuudesta poiketen ja että huntu verhoaa heidän povensakin. Älkööt he näyttävä sulouttaan muille kuin miehilleen tai isilleen tai apilleen tai pojalleen tai poikapuolilleen tai veljilleen tai veljiensä pojille tai sisariensa pojille tai palvelusnaisilleen tai orjattarilleen tai sellaisille palvelijoille, joilla ei ole vetoa naiseen, tai poikasille, jotka eivät ole tietoisia naisten salaisuuksista. Älkööt he siten

⁷⁰ Al-Fadhli 2014, 64.

astuko kulkiessaan, että heidän kätketyt sulonsa havaittaisiin. Kääntykää kaikki Jumalan puoleen, oi uskovaiset, jotta saisitte menestystä! (Koraani 24:30-31)

Myös imaami Anas Hajjarin mukaan pornon katsominen on kiellettyä. Hajjar kertoo tähän kieltoon liittyvän useita eri syitä: *sen tarkoituksena on 1. katsoa kiellettyä, 2. kiihottua, 3. kuvitella olevansa yhdynnässä esiintyjän kanssa, 4. opettaa tottumista kielletyn alueen näkemiseen vieraista henkilöistä, 5. kyseisten elokuvien katseleminen ei voida verrata vieraan henkilön sallittuun katseluun avioliitto tarkoituksella, ym.*⁷¹

Muutama osallistuja kertoi, että suuseksiin liittyen löytyy eriäviä kantoja: joidenkin mielestä eritteet ovat likaisia eli suuseksi on kiellettyä, kun taas toisten mielestä suuseksi on sallittua, koska sitä ei erikseen ole kielletty. Eräs osallistuja vielä lisäsi, että suuseksiä pidetään inhottuna asiana eli siihen ei kehoiteta.

Suuseksistä (erityisesti mies vastaanottavana osapuolena) on eriäviä kantoja. Jotkut sanovat sen olevan täysin kiellettyä, jotkut pitävät eritteitä ”likaisina” joten niitä ei saisi niellä ja toiset sallivat sen, koska sitä ei ole erikseen kielletty.

Oraaliseksistä ei ole selkeää kieltä mutta sitä pidetään inhottuna asiana. (ei kielletty mutta ei kehoiteta siihen).

Imaami Anas Hajjarin mukaan islamin teksteissä ei suoraan kielletä suuseksiä. Suuseksin kieltö liittyy enemmän eritteisiin kuin itse suuseksiin: Tähän aihepiiriin sovelletaan muita etiikka- ja puhtaussääntöjä. Hajjarin mukaan suuseksi ei saa olla vahingoittavaa. Hän myös kertoo, että taudit voivat kulkea suuseksin välityksellä ja eritteiden joutuminen nieluun on ongelmallista puhtauden kannalta. Ilman eritteiden joutumista syljen mukana nieluun, ei olisi muuta ongelmallisuutta kuin puhtauden ja etiikan noudattaminen.⁷²

Tekstin puuttumisesta huolimatta suositellaan muitten etiikka sääntöjen ja puhtaus-sääntöjen noudattamista, sekä sitä ettei se olisi vahingoittavaa. Tiedetään tautien kulusta myös suuseksin kautta. Myös eritteiden sekoittuminen sylkeen ja niitten kulkeutuminen nieluun on ongelmallista puhtauden kannalta, ilman sitä ei olisi ”ongelmallisuutta” kuin puhtauden ja hyvien tapojen noudattaminen.⁷³

Hajjar kirjoittaa, että miehen siemennesteen ja naisen orgasmin aikana tuleva neste jakaa eri islamin koulukuntien välillä mielipiteitä niiden puhtauteen liittyen. Eri koulukuntien

---

⁷¹ Hajjar 2016.

⁷² Hajjar 2016.

⁷³ Hajjar 2016.

välillä on myös erimielisyyttä naisen emättimen tavallisen kosteuden puhtaudesta. Hajjarin mukaan ongelmallisempaa on naisen emättimestä ja miehen virtsaputkesta kiihotuksen aikana erittyvä kirkas erite, joka on epäpuhdasta ja se on pestävä pois.⁷⁴

Eritteet ovat monenlaisia: siemenneste ja siihen verrattavana on naisen oma orgasmin aikana tuleva neste...oppineiden mielipiteet ovat jakaantuneet sen suhteen...Naisen tavallinen emättimen kosteus ilman kiihotusta on myös puhdas osan mukaan...ja epäpuhdas toisten mukaan...Ongelmallisempaa tässä suhteessa on...kirkas erite, joka erittyy emättimestä tai miehen urethrasta kiihotuksen yhteydessä, ilman orgasmia...ja se on ”epäpuhdas” ja pestävä pois.⁷⁵

Suurin osa sanoi, että *itsetyydytys ei ole sallittua*. Itsetyydytyksen yhteydessä mainittiin, että se on hyväksyttävää, jos pettämisen riski on suuri. Hajjarin mukaan *hyväily, käden käyttö yms ei ole ongelmallista*, mutta tähänkin teemaan tulee soveltaa muita etiikka- ja puhtaussääntöjä esimerkiksi turvallisuuteen liittyen.⁷⁶ Lisäksi osa mainitsi, että seksivälineiden käyttö on kiellettyä. Hajjar kirjoittaa, että ulkoisesti vieraiden esineiden käyttö aviovuoteessa stimulaation edistämiseksi on sallittua. Vieraat esineet eivät myöskään saa olla vahingollisia. Sama pätee Hajjarin mukaan myös seksileikkeihin.⁷⁷

Itsetyydytystä saa harrastaa vain jos tuntee houkutusta harrastaa avioliiton ulkopuolista seksiä...

Itsetyydytys ei ole sallittua, eikä myöskään vieraiden esineiden käyttäminen virikkeenä aviovuoteessa.

Esineiden käyttö riippuu esineestä ja käyttötavasta, jos ei ole penetroiva esine, eikä vahingollista niin sen käyttö voisi olla sallittua aviovuoteessa, ulkoisen stimulaation edistämiseksi, samoin ns seksileikit.⁷⁸

5.3 Muslimien ajatuksia islamin seksuaaliopetuksista

Suurin osa naisista kertoi olevansa samaa mieltä islamin seksuaaliopetuksista – jotkut jokaisesta opetuksesta ja jotkut vain osasta. Ne, jotka sanoivat olevansa samaa mieltä opetusten kanssa, kertoivat myös opetusten tuoneen heidän elämäänsä onnea ja turvaa suomalaisen vapaan seksuaalikulttuurin keskellä. Suurin osa näki islamin opetukset positiivisena asiana.

---

⁷⁴ Hajjar 2016.

⁷⁵ Hajjar 2016.

⁷⁶ Hajjar 2016.

⁷⁷ Hajjar 2016.

⁷⁸ Hajjar 2016.

Olen kaikessa samaa mieltä mitä luojani ja profeettani ovat sanoneet.

Täysin samaa mieltä kaikesta. Omaan elämäni se on tuonut onnen. Elämä on turvallista...Vertaamalla ympäröivään suomalaiseen, melko vapaaseen seksuaalikuulttuuriin, jossa moraaliset arvot koko ajan löystyvät, tunnen olevani turvassa.

Islamin opetusten kerrottiin myös edesauttavan puhtautta ja terveyttä. Naiset kertoivat seksin kiellostu kuukautisten aikana: seksin harrastaminen tuolloin nähtiin likaisena ja samalla mainittiin, että nautinnon voi saada muillakin tavoin. Islamin opetusten mukaan elämisen nähtiin myös suojaavan sukupuolitaudeilta, hyväksikäytöltä ja sydänsurulta. Lisäksi anaaliseksiin kiellostu oltiin terveyssyistä samaa mieltä.

Ei toistaiseksi vaikuta mutta uskon et tulevaisuudessa pitää puhtaampana ja terveempänä.

Kuukautisten aikana ei saa harrastaa seksiä ja se on minusta hyvä asia koska se on ällöttävää ja liikaista jos olisi verta joka paikassa. Joka seksin jälkeen pitää käydä suihkussa mikä on hyvä asia ja samalla puhdistautuu...

...Myöskin säädös yhdyntäkiellosta vuotojen aikana on mielestäni hyvin looginen. Aika sottaista hommaa, hyvän olon ja nautinnon voi saada muillakin tavoin.

-Mielestäni islamin opetukset seksuaalisuuteen liittyen ovat erittäin hyviä. Suuri osa sukupuolitaudeista vältetään...estää hyväksikäytöltä ja monelta sydänsurulta ja ongelmalta..

Olen myös sitä mieltä, ettei anaaliseksiä pitäisi harrastaa, että se voi olla haitallista terveydelle...

Vaikka kuukautisten aikana seksin harrastaminen nähtiin kiellettyinä, kertoi yksi osallistuja voimakkaista haluista kuukautisten alussa ja lopussa. Hän näki tämän epäkohtana, koska seksi on tuolloin kiellettyä.

Kuukautisten alussa ja lopussa minulla olisi hyvin voimakkaat halut, se on silloin epäkohta että seksi silloin on kiellettyä.

Naiset kertoivat erikseen olevansa samaa mieltä siitä, että seksi kuuluu avioliittoon naisen ja miehen välillä. Avioliiton myös sanottiin tekevän ihmisen onnelliseksi. Parhaimmillaan seksin sanottiin olevan yksi avioliiton kantavista voimista, johon tarvittaessa voi hakea apua.

Olen samaa mieltä siitä, että kahden ihmisen välinen seksi kuuluu lailliseen avioliittoon.

...tunnen monia ihmisiä, joiden onnellisuutta en nähnyt ennen heidän avioliittoaan...

Olen samaa mieltä siitä, että seksi yms. kuuluu avioliittoon ja parhaimmillaan se on avioparin avioliiton yksi kantava voima ja jos ei ole, niin siihen voi hakea apua...

Neljä naista otti myös masturboinnin puheeksi ja yksi henkilö mainitsi pornon katsomisen. Yhtä naista harmitti itsetyydytyksen kieltö. Masturboinnista ja pornosta kieltäytymisen nähtiin edesauttavan seksuaalista vireyttä ja liittyvän siihen, että vain oma puoliso on halujen tyydyttäjänä sallittu. Yksi naispuolisista vastaajista sanoi *pitävänsä omaa kivaa*, koska miestä ei ole, yksi sanoi masturboivansa ilman kuvallista materiaalia. Vastauksissa myös puhuttiin naisten itsetyydytyksen edesauttavan naisen asemaa avioliitossa.

...itsetyydytys kieltö harmittaa koska olen siitä suuresti aiemmin nauttinut.

Enhän minä missään totaaliselibaatissa kuitenkaan elä, pidän omaa kivaa kun siltä tuntuu, ja suoraan sanottuna tää on oikeasti parempaa kuin huonossa suhteessa sutaistut pikapanot, joissa vain toinen osapuoli sai mitä tahtoi.

Islam...vaikuttaa minuun siten, että minulla on seksuaalista kanssakäymistä vain puolisoni kanssa ja en käytä mitään kuvallista materiaalia masturboidessani.

Naisen on aivan ymmärrettävää itsetyydyttää itseään ja tunnistaa kehoaan ihan kuin miehetkin, jotta avioliitossa ei naista alistettaisi seksuaalisen toiminnan yhteydessä ja muulloinkin.

Näen islamin kannan seksuaalisuuteen ja sen rajaamiseen hyvänä. Seksuaalinen vireyys pysyy hyvänä ja mielenkiintoisena, jos esimerkiksi ei katso pornoa tai tyydytä itseään...ainoa sallittu halujen tyydyttäjä on oma puoliso.

Naiset kertoivat myös ajatuksiaan siitä, että islamin mukaan puolison tulee *"olla valmis"* harrastamaan seksiä toisen sitä halutessa. Tässä yhteydessä puhuttiin nimenomaan velvollisuudesta harrastaa seksiä. Yksi nainen ei ollut aluksi ymmärtänyt velvollisuuden ajatusta, mutta myöhemmin hän ymmärsi sen merkityksen: mitä enemmän seksiä harrastaa, sitä enemmän sitä haluaa ja halut heräävät. Toinen nainen kertoi ristiriitaisista ajatuksistaan tätä sääntöä kohtaan. Hänen mielestään naisen seksistä kieltäytymisen myötä miehen on helpompi pettää, mutta toisaalta seksin harrastamisen pakko voi saada seksin tuntumaan "kotityöltä", jolloin siitä puuttuu nautinto. Muutama nainen puhui siitä, että tähän sääntöön liittyy kunnioitus toisen halua kohtaan: seksistä saa kieltäytyä, jos esimerkiksi ei tee mieli, on väsynyt tai on sairastunut.

Jos haluan läheisyyttä tai seksiä niin vihjaan tai sanon siitä suoraan, koska kumppanin velvollisuus toista kohtaan on olla saatavilla toisen halutessa saan myös aina sitä...asia pätee myös toisinkin päin

Aluksi olin kielteinen tälle ajattelulle, miksi pitäisi harrastaa seksiä jos ei juuri silloin halua..."olla valmis"? Tänään koen tämän auttavan parisuhdetta, en aina välttämättä haluaisi mutta kun kerran on aloittanut myös halu herää. Mitä enemmän sitä on, sitä enemmän (ainakin minä) haluan...

...asia, josta olen sekä samaa, että erimieltä on miehen halujen täyttäminen eli täytyy harrastaa seksiä jos häntä tekee mieli. Olen samaa mieltä, koska jos miestä tekee mieli ja nainen ei anna niin silloin miehen on helpompi pettää. Mutta taas erimieltä sen takia, koska välillä vaan nainen on niin väsynyt tai ei tee mieli, mutta on pakko harrastaa seksiä. Silloin tuntuu että seksi on vaan juttu mikä pitää hoitaa pois alta vähän niin kuin joku kotityö eikä nautinto.

olen samaa mieltä siitä että kummallakin puolisoilla on oikeus toisiinsa, mutta kummankin on huomioitava toinen eli jos toisen ei teekkään mieli niin ei sitä väkisin mennä ottamaan, olen kuullut tällaista tapahtuvan joissakin maissa. Mutta itseäni on kyllä eksän kanssa onnistunut että kunnioitti haluttomuuttani silloin kuin sitä esiintyi.

Kummallakin on kuitenkin oikeus kieltäytyä (seksistä) esim väsymyksen tai sairauden takia.

Useat tutkimukseeni osallistuneet naiset puhuivat kaksinaismoraalista. Tässä yhteydessä käsitteellä tarkoitetaan sitä, että esimerkiksi naisilta odotetaan siveydellisempää käytöstä kuin miehiltä ja sitä, että miehille avioliiton ulkopuolinen fyysinen kanssakäyminen annetaan anteeksi, kun taas naisten osalta se loukkaa koko suvun kunniaa. Naiset puhuivat kaksinaismoraalista kulttuurillisena ilmiönä:

...islamissa siveyttä varjellaan enemmän. Ja tämän pitäisi olla naisilla ja miehillä yhtäläinen, mutta kulttuurisesti muslimimiehet eivät olekaan niin tarkkoja omasta siveydestään ja tämä kaksinaismoralismi ärsyttää välillä.

...myös paljon kaksinaismoralismia esiintyy kulttuurissamme...Miesten tekemät virheet, esim. jos on syylistynyt avioliiton ulkopuoliseen fyysiseen kansainkäymiseen toisen sukupuolen edustajan kanssa (muu kuin yhdyntä), niin miesten virheet annetaan anteeksi, kun taas naisen virheet loukkaavat koko suvun kunniaa...

Imaami Anas Hajjar kommentoi kaksinaismoralismia seuraavasti: *valitettavasti monet ihmiset eivät noudata Islamin määräyksiä. Oppineet muistuttavat heitä koko ajan toimintansa virheellisyydestä, mutta tietämättömyys vallitsee.*⁷⁹

---

⁷⁹ Hajjar 2016.

Osa naisista kertoi miesten kanssa kommunikoinnin tärkeydestä ja siitä, että joskus toivoisi edes halaamisen olevan sallittua. He sanoivat, että heillä on useita miespuolisia ystäviä, jotka ovat naispuolisia ystäviä parempia. Useiden miespuolisten henkilöiden kanssa tehtiin yhteistyötä koulussa ja työpaikalla. Lisäksi osa kertoi, että välillä tulee katsottua hyvännäköisen miehen silmiin, vaikkei se ole kovin hyväksyttävää. Varsinkaan miehelle hymyilemistä ei nähty hyväksyttävänä. Yksi nainen sanoi, että hän huomaa eronneena katselevansa miehiä enemmän ei-hyväksytysti. Hän jatkoi, että nämä käytökset vaikuttavat seksuaalisiin haluihin, jotka hän yrittää pitää kurissa.

...meidän on kommunikoitava miesten kanssa yhteiskunnassa, jotta yhteistyö ja muu sujuisi... en voi poissulkea kaikki ei-sukua olevat miespuoliset elämästäni, sillä moni on parempia ystäviä kuin naiset, ja moni ovat kanssani yhteistyössä koulussa ja työpaikalla...

Onhan se hyvä että kaikki tapahtuu avioliitossa, ettei harrasta irtosuhteita mutta joskus toivoisin että edes halaaminen olisi sallittu.

Kyllä sitä huomaa välillä katsovansa hyvännäköisen miehen perään silmiin...Huomaan katselevani nyt eronneena tosiaan enemmän mutta ei se kiellettyä ole muttei kuitenkaan kauhean hyväksyttävää ja varsinkaan hymyileminen vieraille miehelle, mutta itse kyllä hymyilen jos näen silmää miellyttävän. ei vaikuta seksuaalisuuteeni muuta kuin haluihin jotka yritän pitää kurissa.

Osa naisista kertoi vaikeudestaan hyväksyä islamin kantaa homoseksuaalisuuteen. Yksi nainen kuitenkin sanoi, ettei se vaikuta hänen omaan elämäänsä. Kyseinen nainen oli vasta kääntynyt muslimiksi. Eräs nainen kirjoitti homoseksuaalisten tekojen olevan kiellettyjä, mutta henkilökohtaisella tasolla hyväksyvänsä ne. Hän sanoi tuntevansa useita seksuaalivähemmistöihin lukeutuvia ihmisiä. Lisäksi eräs nainen kertoi olevansa biseksuaali ja painivansa tämän asian kanssa. Hän kuitenkin kirjoitti, että erilaiset tunteet ja ajatukset ovat *aina ok*.

Olen vasta kääntynyt muslimiksi, joten minun on todella hankala hyväksyä islamin kantaa homoseksuaalisuuteen. Tämä ei kuitenkaan vaikuta elämääni.

Olen eri mieltä suhtautumisessa seksuaalivähemmistöihin...Islamissa homoseksuaalit teot ovat kiellettyjä, mutta henkilökohtaisella tasolla hyväksyn. Tunne paljon seksuaalivähemmistöihin kuuluvia ihmisiä.

Onhan sitä tullut painittua sen kanssa, että olen biseksuaali...ahdistusta tämän kanssa on vähän ollut ja nyt, vaikka uskon Jumalan tarkoittaneen avioliiton miehen ja naisen väliseksi ja Hänen tietävän, mikä on oikein ja väärin, en ole omaksunut ja ottanut tätä oppia sydämeeni niin syväälle kuin uskon muut opit. Se, millaisia tunteita ja ajatuksia tuntee, on kuitenkin aina ok.

Vaikka osa naisista oli erimieltä joistain islamin opetuksista seksuaalisuuteen liittyen, pääasiassa opetuksista oltiin samaa mieltä. Suurin osa ei myöskään kokenut ristiriitoja uskonnon ja seksuaalisuuden välillä. Yksi nainen sanoi, ettei islamin mukaan eläminen tee elämää hankalammaksi ja yksi kertoi, että islamin mukaan seksuaalisuudesta saa tykätä ja nauttia puolison kanssa.

Olen samaa mieltä kaikesta. Islam ei tee elämää sen hankalammaksi vaikka sen ohjeita noudattaakin.

..pidän siitä säännöstä kovasti...että seksuaalisuus ei ole mitään häpeällistä ja siitä SAA tykätä ja nauttia oman puolison kanssa.

Tässä luvussa on käynyt ilmi, että naiset ovat tietyistä asioista pääsääntöisesti samaa mieltä: muun muassa siitä, että seksi kuuluu avioliittoon naisen ja miehen välille ja että islamin opetukset tekevät elämästä turvallisemman ja terveellisemmän. Moninaisista vastauksista ja joistain erimielisyyksistä voi huomata, että osa muslimeista voi olla hie-man maallistuneempia kuin toiset. Tästä huomautti myös yksi tutkimukseeni osallistunut nainen.

-toisaalta myös muslimeista osa on maallistunut ja ei välttämättä jaa samoja arvoja...

Useat naiset kertoivat, että ympäröivä kulttuuri tekee pidättäytymisen välillä vaikeaksi. Suomalaisen vapaan seksuaalikulttuurin nähdään olevan vahva vastarinta. Toisaalta myös muistutetaan siitä, ettei uskonnolle omistautumisen olekaan tarkoitus olla helppoa.

Ympäröivä kulttuuri tuo seksuaalisuuden jatkuvasti esille, mikä tekee siitä vähän hankalamman pitäytyä kaikesta ulkona.

...omistautuminen uskonnolle ei ole tarkoitus olla helppo. –välillä tuntuu että maallinen vastarinta on liian vahva...

Tässä vaiheessa tutkimustani haluan painottaa aineistoni pohjalta, että naiset ovat heterogeeninen ryhmä, vaikkakin useista islamin uskonnon seksuaaliopetuksista ollaan samaa mieltä. Mielestäni on tärkeää muistaa, että islamin mukaan seksistä ja seksuaalisuudesta kuuluu nauttia ja että kiellot eivät välttämättä tee naisten elämästä hankalampaa.

Lähes jokainen mies kertoi olevansa täysin samaa mieltä islamin seksuaaliopetusten kanssa. Muutama kirjoitti olevansa samaa mieltä *lähes jokaisesta opetuksesta*. Yksi tutkimukseeni osallistunut mieshenkilö, joka sanoi olevansa samaa mieltä lähes jokaisesta opetuksesta, ihmetteli itsetyydytyksen kieltoa ja sitä, että paastoamisen pitäisi viedä pois seksuaalisia halua. Hänellä paastoaminen vaikutti juuri päinvastoin. Hän myös otti esiin, ettei paastoaminen ole muutenkaan terveydellisistä syistä järkevää jokaisena päivänä.

En ymmärrä sitä, miten nuoren miehen pitäisi odottaa islamin mukaan avioliittoon asti seksuaalista tyydytystä, myös itsetyydyttäminen on kiellettyä. Islamin mukaan jos ei pysty hillitsemään seksuaalisia halujaan pitäisi solmia avioliitto. Jos tämä ei ole mahdollista, hänen suositellaan paastoavan, jonka pitäisi hillitä seksuaalisia haluja. Itselläni on tästä juuri vastakkaisia kokemuksia ja muutenkin, eihän kukaan voi paastota jokaisena päivänä, siis terveydellisistä syistä.

Yksi mies kertoi myös kaksinaismoraalista, mikä tukee hyvin naisten argumentteja kyseisestä aiheesta. Hän kirjoittaa, että moni mies harrastaa avioliiton ulkopuolisia suhteita, vaikka se on suuri synti sekä miehelle että naiselle:

Avioliiton ulkopuolella olevat seksisuhteet ovat kiellettyjä. Tätä tosin moni mies ei noudata, vaikka se on yhtä suuri synti miehelle kuin naisellekin.

Aineistostani nousi esiin miesten osalta itsetyydytyksen kieltö ja kaksinaismoraali. Miehet olivat todella vähäsanaisia etenkin haastattelukysymysten muuttuessa henkilökohtaisiksi. Seuraavissa luvuissa törmäämme tähän vielä uudestaan.

5.4 Muslimien ajatuksia omasta seksuaalisuudestaan

Jokainen tutkimukseeni osallistunut nainen kertoi jotain seksuaalisuudestaan tämän hetkessä elämässään. He myös ottivat kantaa siihen, ovatko he sinut oman seksuaalisuutensa kanssa. Koska muslimien seksuaalisuus hieman erosi parisuhdestatuksesta riippuen, esittelen aineistoani kootusti sen mukaan.

Naimattomat ei-eronneet naiset kertoivat seksuaalisuuden tällä hetkellä näkyvän pääasiassa ihastumisena ja kiinnostuksena seksuaalisuutta kohtaan. Osa kertoi olevansa sinut oman seksuaalisuutensa kanssa. Vastauksissa näkyi lisäksi odotus tulevasta avioliitosta, johon tämän hetkisen ihastumisen toivottiin johtavan.

-Seksuaalisuus näkyy ihastumisena – olen sujut seksuaalisuuteni kanssa.

Olen tyttö ja pukeudun Islamin sääntöjen mukaisesti, ylpeä muslimi. Olen tietoinen seksuaalisuudestani. Ihastunut ja menossa sitten naimisiin, kun poika kertoo vanhemmilleen tykkäävän minusta ja haluavan naimisiin kanssani.

Myös kaksi eronnutta naista kertoi ihastumisestaan. Toinen sanoi tämän hetkisen seksuaalisuuden olevan rajoitettua, koska hän ei ollut vielä kihloissa. Toinen taas kertoi kappavansa rakkautta ja huolenpitoa elämäänsä. Lisäksi hän mainitsi, ettei seksi lopulta ole tärkeää.

Olen ihastunut ja jokaiselle alkaa teini iässä ihastukset jne. Ihan tavallisesti kuten suomalaisilla tytöillä. Tämän hetkisen elämän seksuaalisuus on rajoitettu koska olen eronnut ja en ole vielä päässy kihloihin...

Olen ihastunut yhteen mieheen joka on todella mukava ja ihana ihminen. Mielestäni seksi loppujen lopuksi ei ole tärkeää mutta haluaisin lähinnä rakkautta ja huolenpitoa elämääni.

Osa eronneista naimattomista naisista kertoi seksuaalisten halujen kasvamisesta ja kiinnostuksesta miehiä kohtaan. Halujen nähtiin kasvavan, koska uskonnon vuoksi he eivät halunneet satunnaisia partnereita. Naiset yhdistivät seksuaalisen halun kasvamisen myös iän myötä tulevaan ymmärrykseen omasta itsestään ja tarpeistaan.

Eronneena sitä katsoo, uuden miehen perään koko ajan. ns. seksuaaliset halut ovat nousseet taivaisiin, kun ei ole aviomiestä ja yhden illan suhteita taikka muita satunnaisia partnereita en uskonnon vuoksi enkä muutenkaan haluaisi ottaa. Olen sinut seksuaalisuuteni kanssa.

Yksinelävänä ja lasten jo kasvettua, huomaan seksuaalisuuteni nousevan uudestaan (verrattuna ruuhkavuosiin). Luulet että se johtuu myös iästani sillä alan ymmärtämään itseäni ja omia tarpeitani enemmän.

Naimisissa olevat naiset kertoivat seksuaalisuuden olevan vahvasti läsnä elämässään ja he kirjoittivat olevansa sinut seksuaalisuutensa kanssa. He myös kertoivat rakkaudestaan mieheensä ja siitä, kuinka aviomies on auttanut oman vartalon hyväksymisessä ja seksuaalisesta elämästä nauttimisessa.

Seksuaalisuus on vahvasti läsnä näin naimisissa ollessa... Olen täysin sinut itseni kanssa.

Olen sinut seksuaalisuuden kanssa olen vieläkin rakastunut mieheeni vaikka olen ollut hänen kanssa 4v.

Olen täysin sinut oman seksuaalisuuteni ja vartaloni kanssa, kiitos mieheni, joka kehuu ja pitää hyvänä. Menin vastaanaimisiin ja seksielämämme kukoistaa...

- alussa kun menin naimisiin, minulla oli paljon ongelmia. En ollut ihan ”sinut” minikään kanssa. Kesti n. 3 vuotta ennen kun pystyin rentoutumaan ja nauttimaan seksuaalisesta elämästäni. Mieheni oli kuitenkin mahtavaa ja ymmärtäväinen ja auttoi pääsemään kammon ylitse.

Myös naimissa olevat naiset ottivat esiin iän myötä tulleen itsevarmuuden seksuaalisuusasioissa. Tunteeseen heittäytyminen nähtiin helpompana. Naiset ottivat lisäksi esiin vaihdevuodet, jotka vaikuttivat tämän hetkiseen seksuaalisuuteen – esimerkiksi libidon laskemiseen ja orgasmiherkkyyteen. Tässä yhteydessä myös mainittiin, että halun kasvaminen olisi hyvä asia ja sen kasvua toivottiin: *haluaisin haluta enemmän.*

...Aikaisemmassa liitossa olin vähemmän aktiivinen osapuoli, tänään yhtä aktiivinen kuin mieheni... Ikä, ja kokemukset antanut enemmän itsevarmuutta. Helpompi tänään ”heittäytyä” tunteeseen.

Vaihdevuodet alkaneet ja siksi libido laskenut, orgasmiherkkyys alentunut, mikä vähän surettaa. En kuitenkaan halua käyttää enkä käytä hormonikorvausta. Avioliitto kunnossa, parantunut iän myötä, nyt enempi sinut itseni kanssa, mutta haluaisin haluta enemmän, kun nyt mahdollisuudet läheisyyteen miehen kanssa paremmat kuin aiemmin, kun lapset olivat pieniä.

Osa naimisissa olevista naisista kertoi raskauskilojen kanssa kamppailusta. He mainitsivat olevansa tyytymättömiä omaan seksuaalisuuteensa. Tässä yhteydessä yksi osallistuja kertoi pitävänsä seksuaalisuuttaan korostavista asuista. Toisaalta osa naisista puhui myös lapsenteon jälkeen tulleen rohkeammaksi, itsetunnon parantuneen ja raskauden aviomiestänsä kohtaan kasvaneen.

En ole sinut seksuaalisuuteni kanssa sillä olen raskauksien myötä lihonnut hirveästi enkä tunne itseäni seksikkääksi ja kaikki halut ovat kadonneet jostain syystä.

...tykkään tuoda itseäni esille, seksuaalisuuttani korostavia asuista tykkään ja vaalitaan sitä miehen kanssa usein. olen viime aikoina kamppailut raskauskilojen kanssa mutta muuten sujut itseni ja seksuaalisuuteni kanssa...

Tunnen olevani sinut itseni ja seksuaalisuuteni kanssa. Oikeastaan vasta nyt vuoden sisällä on alkanut tuntua hyvältä olla minä sekä tunteet miestä kohtaan on kasvaneet entisestään....Lapsen saamisen myötä olen tullut sekä itsevarmempaksi itseni kanssa sekä kaipaan paljon enemmän läheisyyttä...Nykyisin olen paljon rohkeampi mieheni kanssa ja oikeasti nautin seksistä hänen kanssaan, kun aiemmin vain ujostelin enkä uskaltanut sanoa tai tehdä mistä tykkään.

Avioliitossa olevat naiset puhuivat myös ajan puutteesta ja siitä, että läheisyys, halailu ja lähellä oleminen ovat seksiä tärkeämpiä.

Olen sinut seksuaalisuuteni kanssa, mutta aikaa ja jaksamista siihen ei niin usein ole ruuhkavuosissa kuin 11 vuotta sitten kun mieheni kanssa tapasimme.

..Puolisoni kanssa toteutan seksuaalisuutta. Seksiä tärkeämpää meille kuitenkin on läheisyys, halailu, lähellä oleminen.

Myös miehillä näkyi selvästi jako parisuhdestatuksen mukaan: naimisissa olevien seksuaalisuus toteutui avioliitossa puolisoitten välillä ja naimattomilla seksuaalisuus näkyi ihastumisena. Eräs naimisissa oleva mies sanoi nauttivansa *seksistä ja seksuaalisesta läheisyydestä*. Yksi naimaton mies kirjoitti, että on ollut usein ihastunut ja jopa rakastunut tyttöön, mutta ei ole voinut uskontonsa takia pyytää tyttöä treffeille. Hän kertoi, että sekä miehen että naisen tulee olla neitsyitä ennen avioliittoa: tämä koskee myös parisuhteita. Jos hän olisi ollut aiemmin parisuhteessa, ei hän ansaitsisi naista, joka on tässäkin mielessä neitsyt.

...näen, että sekä miehen että naisen tulisi olla neitsyitä, eikä heillä saisi olla edellisiä kiellettyjä parisuhteita jos he aikovat naimisiin. Jos olisin ollut aiemmin parisuhteessa en mielestäni ansaitse naista, joka ei ole ollut kielletyssä parisuhteessa (siis islamin mukaan), sama pätee toisinpäin.

Jälleen voidaan huomata, että miesten vastaukset olivat hyvin lyhyitä, koska kysymys oli henkilökohtainen.

6 Muslimien ajatuksia omasta seksuaaliterveydestä

6.1 Muslimien ajatuksia tämän hetkisestä seksuaaliterveydestä

Tutkimuksessani halusin kysyä myös seksuaaliterveyteen liittyviä kysymyksiä. Haastattelukysymykseen olin laittanut sulkeisiin muutamia esimerkkejä seksuaaliterveyteen liittyvistä teemoista: haluttomuus, parisuhde, uskottomuus, homoseksuaalisuus, sukupuolitaudit, kivulias yhdyntä ym. seksuaaliset toimintahäiriöt, kuukautiset, pornografia, fantasiat, seksuaalinen väkivalta ja niin edelleen.

Aineistossani noin kaksi kolmesta naisesta kertoi, että jokin seksuaaliterveyteen liittyvä kysymys mietityttää tällä hetkellä. Naisten vastauksissa nousivat esiin erityisesti haluttomuus, kivuliaat yhdynnät ja parisuhteeseen liittyvät ajatukset. Miehistä suurin osa vastasi, että mikään seksuaaliterveyteen liittyvä kysymys ei mietitytä tällä hetkellä. Tässä oli kuitenkin muutama poikkeus, joihin palaan tämän luvun lopussa.

Yleisin naisia mietityttävä seksuaaliterveysasia oli haluttomuus: *Vähäiset seksihaluni mietityttävät minua aika usein*. Eräs tutkimukseeni osallistunut pohti, että pitäisikö haluttomuudesta mennä puhumaan jonnekin. Hän mielti, että voisiko haluttomuus johtua ehkäisyrenkaasta tai synnytyksen jälkeen tulleesta traumasta. Haluttomuuden yhteydessä otettiin esiin seksuaalisten halujen ylläpitämisen tärkeys, jos aikoo elää saman kumppanin kanssa kuolemaansa saakka.

kyllä minua mietityttää oma haluttomuuteni ja se että pitäisikö siitä mennä jonnekin puhumaan ja voisiko se johtua ehkäisy renkaasta mikä minulla on käytössä vai johtuuko se traumaista mitä sain synnytyksen jälkeen alapäähän laitetuista tikeistä tai mistä...

Tällä hetkellä seksuaalisten halujen ylläpitäminen mietityttää. Toki jos saman kumppanin kanssa meinaa hautaan saakka olla, täytyy seksuaalista vireyttä ylläpitää.

Osallistujat puhuivat haluttomuudesta myös vaihdevuosien yhteydessä ja kertoivat, etteivät halua käyttää hormonivalmisteita halun lisäämiseksi. Yksi osallistuja puhui haluttomuudestaan ja sen vaikutuksesta kuivuuteen, josta taas seurasi kivuliaita yhdyntöjä. Samalla hän kertoi, ettei itse ymmärrä haluttomuutensa syitä. Toisaalta hän otti esiin, ettei osaa tarpeeksi ilmaista tunteitaan ja halujaan.

Vaihdevuosista aiheutuva seksuaalisen halukkuuden väheneminen. Haluaisin haluta enemmän, mutta en halua sitä keinotekoisestikaan (hormonit) sytyttää.

Toisinaan yhdyntä sattuu, johtuen kuivuudestani joka johtuu haluttomuudesta. Haluttomuudelle en itse löydä syytä (rakastan miestäni, avioliitto on terve ja hyvä, hän huolehtii tarpeistani). En osaa ilmaista tunteitani ja halujani tarpeeksi.

Useat tutkimukseeni osallistuneet naiset kertoivat kivuliaasta yhdynnästä ja miettivät oireelleen syitä. Kivulias yhdyntä –teema oli sellainen, josta useat naiset eivät olleet koskaan kertoneet kenellekään. He selvästi myös halusivat tietoa tähän ongelmaan liittyen. Tässä yhteydessä muutama nainen pohti ympärileikkauksen osallisuutta kipuun. Yksi kertoi voimakkaasta kivusta klitoriksessa ja siitä, että joutuu kivun takia keskeyttämään yhdynnän.

Kivuliaat yhdynät on ja on aina ollut minun ykkösongelma ja tästä syystä, olisi kiva saada tietoa että auttaako siihen mikään? Kun kaikki geelit/voiteet eivät auta täysin.

...kun saan orgasmin tai olen samassa niin tunnen niin pahan kipu klitorissa ja en tiedä oliko se lääkäri joka minut ympärileikkasi tehnyt jotain väärin. Tuntuu siltä että siellä olisi piikki. En ole puhunut asiasta vielä kenellekään. Siis aina joudun

keskeyttämään kaiken mistä nautin sen kivun takia. Ja sei liity Islamiin...Ois kiva tietää tosta koska mul ei oo hajuakaan.

Usea nainen kertoi halustaan löytää mies itselleen: *...toivon löytäväni miehen pian.* Tässä yhteydessä naiset miettivät, mistä sopivan puolison voisi löytää. Yksi nainen sanoi kaipaavansa puolisoa erityisesti hellyyttä antamaan – orgasmin hän sanoi saavansa itsetyydytyksellä.

päällimmäisenä on mielessä parisuhde ja avioliitto. Pohdin esim. Millaisen aviomiehen/elämäkumppanin haluaisin ja miten voisin tutustua toisen sukupuolen edustajiin, joilla on sama päämäärä ja halu.

Tällä hetkellä minua mietityttää tulevaisuus. Tulenko enää löytämään puolisoa, jonka kanssa jakaa elämän ilot ja surut...Olen kuitenkin kohtalaiset seksuaalinen ihminen, ja vaikka itsetyydytyksellä saavuttaakin orgasmin, kyllä niitä haleja, suukkoja, hipaisuja ym. hellyyden osoituksiakin kaipaa.

Yksi miesosallistuja kertoi, että häntä mietityttävät monet seksuaaliterveyteen liittyvät kysymykset. Tässä yhteydessä hän kirjoitti homoseksuaalisista fantasioistaan ja siitä, että niiden kiellon vuoksi on mahdollista, että hänen fantasiansa liittyvät homoseksuaalisuuteen. Hän on selittänyt itselleen asiaa sillä, että saatana on ottanut ohjat käsiinsä:

Monetkin (asiat mietityttävät) ja mietin niitä useasti. Minulla on usein homoseksuaalisia fantasioita. En tiedä olisiko homoseksuaali jos minulla ei olisi niin vahvasti selkärangassa ajatus sen vääryydestä...ajattelen, että okei en tee sitä enää koskaan, tai että se oli saatana joka otti ohjat käsiin minussa. Yritän siis kaikin keinoin ohjata syyttävän käden johonkin muualle. Olen luultavasti niin häpeissäni niistä.

Yksi naimaton mies kertoi, että *on paljon asioita joita mietityttää.* Hän kertoi esimerkiksi sen, ettei ole tyytyväinen omaan kehoonsa seksuaalisesti: seurustelun aikana hän oli kokenut noloksi asiaksi nopean siemensyöksynsä.

En ole tyytyväinen kehooni seksuaalisesti. Sitten kun seurustelin oli noloa aktissa kun tulen nopeasti.

Aineistoni perusteella vain muutamia miehiä mietitytti seksuaaliterveyteen liittyvä kysymys. Voikin olla, että tämä kysymys koettiin liian henkilökohtaiseksi ja sen vuoksi kysymykseen ei haluttu vastata. Toisaalta voi myös olla, että miehiä ei yksinkertaisesti mietityttänyt mikään seksuaaliterveyteen liittyvä asia. Palaan tähän asiaan analyysiluvun pohdinnassa.

6.2 Mistä muslimit hakevat apua seksuaaliterveyteen liittyen?

Lähes jokainen tutkimukseeni osallistunut nainen ja mies kertoi saavansa seksuaaliterveyteen liittyvää tietoa ensisijaisesti internetistä. He sanoivat saavansa tietoa myös koulusta, kirjoista, kavereilta ja uskonnosta. Osa miehistä kertoi saavansa *uskonnosta ensisijaisesti tiedon*. Internetin suosio on mielestäni looginen, koska useat kertoivat seksuaaliterveyteen liittyvien asioiden olevan henkilökohtaisia eikä niitä haluta jakaa muille. Tässä yhteydessä puhuttiin myös luottamuksesta. Eräs miesosallistuja kertoi, ettei seksuaaliasioista juurikaan jutella miesten kanssa.

...samanikäisten siskoystävien kanssa olemme puhuneet vaihevuosioireista, ei niinkään seksuaaliongelmista, sillä se on melko henkilökohtainen alue, jota en halua jakaa muiden kanssa.

internet ja keskustelen todella hyvien kavereiden kanssa luottamuksella tietenkini.

Seksuaalisista asioista ei miesten kesken paljoa puhella.

Muutama naispuolinen osallistuja kertoi saavansa tietoa mieheltään. Tähän liittyi seksuaalisuuden kuuluminen yksityiselämään – siitä ei haluttu puhua edes kavereiden kesken. Esimerkiksi haluttomuus oli sellainen asia, johon haluttiin vastauksia, eikä tiedetty kenen kanssa asiasta voisi puhua.

Seksuaalisuus kuuluu jokaiselle yksilölle ja se on yksilön intiimi asia joten se ei ole julkinen asia. Pidän oman seksuaalisuuteen liittyvät asiat täysin omana tietona ja jaan sitä vaan ja ainoastaan kumppanini kanssa. En puhu siitä julkisesti enkä kavereille vaan syvennetään tällaisista asioista aviomiehen kanssa...

Seksuaalisuus ja seksi on yleensä sellainen asia josta ei keskustella. Se hoidetaan suljetussa makuuhuoneessa.

...tuntuu, että en voi puhua asiasta (haluttomuudesta) kenenkään ulkopuolisen kanssa. En tiedä, mitä asialle voisi tehdä.

Suurin osa tutkimukseeni osallistuneista naisista kertoi suoraan, ettei ole käynyt ammatilaisen luona keskustelemassa seksuaalisuuteen liittyvistä asioista. Jos asioista oli käyty keskustelemassa, oli apua haettu pääasiassa gynekologilta: *kävin gynekologilla ja aion tulevaisuudessakin käydä*. Muutama nainen oli hakenut apua myös terveydenhoitajalta. Naiset olivat hakeneet apua pääasiassa kuukautisiin ja ehkäisyyn liittyvissä asioissa. Yksi nainen kertoi hakeneensa apua yhdyntäkipuihin.

Hain apua kivuliaisiin kuukautisiini, johon sain apua ehkäisy pillereinä.

Olen ainoastaan kerran ottanut terveydenhoitajaan yhteyttä, kun halusin kokeilla ehkäisy pillereitä.

Yhdyntä kipuihin hain apua gynekologilla, samoin myös ehkäisy asioissa ja kuu-kautiskipuhoido asioissa.

Reilusti suurin osa miehistä vastasi, ettei ole käynyt keskustelemassa ammattilaisen luona seksuaalisuuteen liittyvistä asioista. Osa perusteli tämän sillä, että *ei ainakaan vielä ole ollut ajankohtaista*. Tämän perustelun maininneista osa oli avioliitossa ja osa naimattomia. Kaksi miestä kertoi käyneensä joskus keskustelemassa ammattilaisen kanssa. Toinen kertoi käyneensä keskustelua *lääkärin kanssa*.

7 Analyysi

7.1 Islamin uskonnon vaikutus muslimien seksuaalisuuteen

Tässä analyysin alaluvussa käsittelen ensimmäistä tutkimukseni hypoteesia: Islamin uskonto vaikuttaa sekä musliminaisten että –miesten seksuaalisuuteen kieltojen ja rajoitusten kautta.

Tutkimukseeni osallistuneiden muslimien, niin naisten kuin miestenkin, mielestä islam kieltää ja rajoittaa tiettyjä seksuaalisuuteen liittyviä tekoja. Näistä kielloista ja rajoituksista oltiin pääasiassa samaa mieltä. Osallistujien mukaan islam kieltää avioliiton ulkopuolisen seksin eli aviorikoksen, pettämisen ja irtosuhteet. Tähän liittyy myös neitsyyden varjelu. Vastakkaisen sukupuolen (poisluettuna suvun henkilöt) kanssa ei saa olla mitään fyysistä kontaktia ilman avioliittoa. Kaikkien seksuaalisuuteen liittyvien tekojen kerrottiin kuuluvan vain avioliittoon miehen ja naisen välille. Osallistujien mukaan myös homoseksuaaliset teot ovat kiellettyjä. Osallistajat kertoivat, että homoseksuaaliset ajatukset eivät tee syntiseksi, mutta teot tekevät. Ylipäättänsä kaikenlaisten ajatusten sanottiin olevan sallittua – teot olivat niitä, jotka merkitsivät jotain. Jokainen myös kertoi anaaliseksiin kiellosta: anaaliseksiä ei nähty luonnollisena tekona, vaikka anaaliseksiä harrastettaisiin oman vaimon kanssa. Kuukautisten aikana yhdynnän kerrottiin olevan kiellettyä, mutta muu läheisyyden sanottiin tuolloin olevan sallittua. Myös pornografian katsominen ja vieraiden esineiden käyttäminen aviovuoteessa nähtiin kiellettyinä. Tutkimukseni aineiston

pohjalta voidaan sanoa, että edellä mainitut kiellot ja rajoitukset vaikuttavat muslimien seksuaalisuuteen.

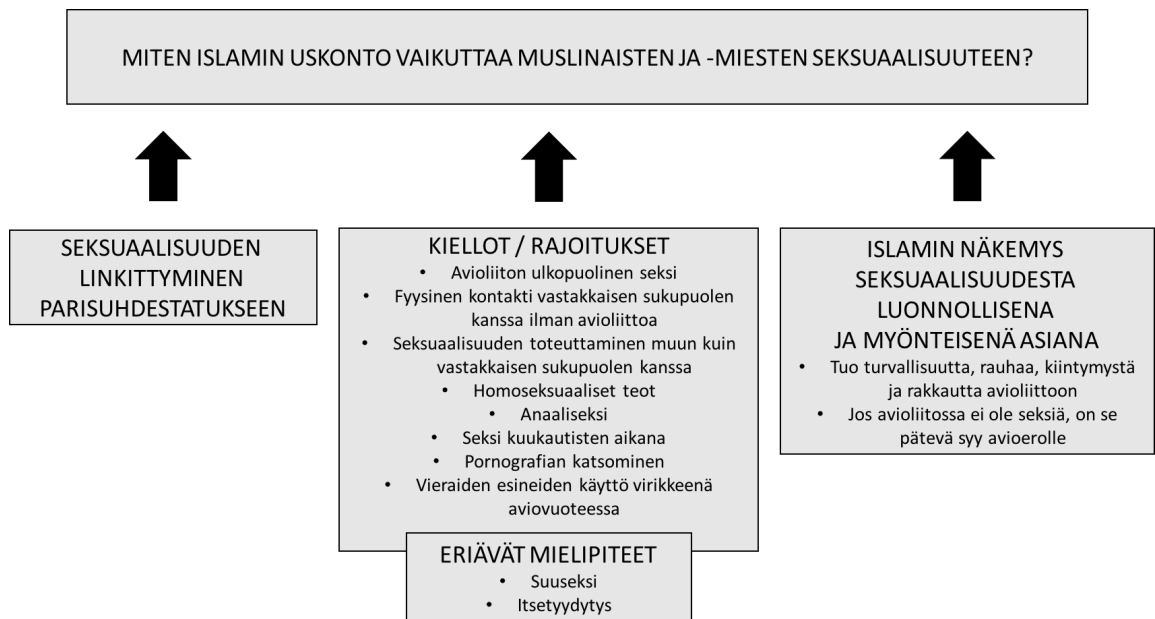
Aineistosta nousi esiin myös suuseksin ja itsetyydytyksen kiellot, mutta näistä kielloista ei oltu täysin yksimielisiä. Islamin monimuotoisuus –luvussa kerrottiin muslimien olevan heterogeeninen ryhmä. Voi olla, että suhtautuminen suuseksiin ja itsetyydytykseen liittyen vaihtelee esimerkiksi etnisen kulttuurin mukaisesti. On myös hyvin mahdollista, että osa muslimeista on muokannut ajatusmaailmaansa ympäröivän kulttuurinsa mukaiseksi. Lisäksi imaami Anas Hajjar kertoi, että suuseksin ja itsetyydytyksen kieltoon liittyviä tekstejä ei ole olemassa, mutta näihin sovelletaan islamin yleisiä etiikka- ja puhtaussääntöjä. Hajjar näki suuseksiin liittyen ongelmallisempänä asiana eritteiden epäpuhtauden, joista islamin eri koulukunnilla oli eri näkemyksiä.

Pääasiassa osallistujat olivat samaa mieltä islamin seksuaaliopetusten kanssa. Kuitenkin kaksinaismoralismi aiheutti ristiriitoja osallistujien mielissä. Kaksinaismoralismilla tarkoitettiin sitä, että vaikka islamin kiellot ja rajoitukset koskevat molempia sukupuolia, kerrottiin kieltojen ja rajoitusten olevan kulttuurillisista syistä miehillä löyhempiä. Tästä voidaan päätellä, että islamin uskonto ei välttämättä vaikuta muslimimiesten seksuaalisuuteen, vaikka he olisivat samaa mieltä islamin seksuaaliopetuksista. Jatkotutkimuksessa kaksinaismoralismin ja etnisen kulttuuritaustan vertailu voisi olla mielenkiintoista.

Vaikka kiellot ja rajoitukset vaikuttavat muslimien seksuaalisuuteen, vaikuttavat siihen myös islamin uskonnon ajatukset seksuaalisuudesta luonnollisena ja myönteisenä asiana. Islam kehottaa seksuaalisuuteen ja avioliitossa seksin harrastaminen nähdään synnin vastakohtana. Seksuaalisuuden ja seksin nähdään olevan ihmiselle siunaus, joka tuo rauhaa, kiintymystä ja rakkautta avioliittoon aviopuolisoiden välille. On kuitenkin hyvä huomioida, että islamin mukaan seksuaalisuus ja seksin harrastaminen ovat niin luonnollisia asioita, että ne kuuluvat osallistujien mukaan jokaisen aviopuolison velvollisuuteen. Muslimien seksielämän tulee olla säännöllistä ja puolisoiden tulee tyydyttää toisensa – jos näin ei tapahdu, on se pätevä syy avioerolle. Palaan tähän aiheeseen seuraavassa luvussa, koska osallistujien kertoma seksin harrastamisen velvollisuus voi mielestäni johtaa useisiin seksuaaliterveyteen liittyviin kysymyksiin.

Muslimien seksuaalisuuden näkyminen muuttui heidän parisuhdestatuksensa mukaan, mikä on yksi esimerkki islamin uskonnon vaikutuksesta seksuaalisuuteen. Seksuaalisuuden näkyminen muuttui osallistujilla sen mukaan, olivatko he eronneita, naimattomia vai

avioliitossa. Ennen avioliittoa seksuaalisuuden kerrottiin näkyvän ihastumisena ja avioliitossa siihen kerrottiin tulevan mukaan monia muitakin piirteitä.

7.2 Islamin uskonnon vaikutus muslimien seksuaaliterveyteen

Tässä luvussa käsittelen toista hypoteesiani: Musliminaisten ja –miesten uskonnon muokkaama seksuaalisuus vaikuttaa seksuaaliterveyteen ja siihen liittyviin päätöksentekoihin. Analysoin myös hieman naisten ja miesten vastaamisen eroja ja sitä, mistä nämä erot voisivat johtua.

Mielestäni osallistujien kertoma seksin harrastamisen velvollisuus on yksi keskeisimmistä kysymyksistä muslimien seksuaaliterveydessä, johon islamin seksuaaliopetukset vaikuttavat. Tämän tutkimuksen perusteella on vaikeaa yhdistää haluttomuus, kivuliaat yhdynät ja velvollisuus harrastaa seksiä, mutta seksuaalineuvonnan näkökulmasta näiden linkittyminen toisiinsa ei ole mielestäni kovin kaukaa haettava. Seksin harrastamisen velvollisuus voi tuoda ahdistusta ja epänautintoa. Eräs osallistuja puhui velvollisuuden johtavan siihen, että seksistä tulee ”kotityötä”, josta puuttuu nautinto. WHO:n määritelmän mukaan seksuaaliterveyteen kuuluu seksuaalisuudesta nauttiminen ilman painostusta. Itse näen, että velvollisuus harrastaa seksiä voi tuoda mukanaan useita seksuaaliterveyteen liittyviä ongelmia. Täytyy kuitenkin muistaa, että aineistossani puhuttiin myös siitä, että seksistä saa kieltäytyä ja sitä päätöstä tulee kunnioittaa.

Suurinta osaa naisista mietitytti jokin seksuaaliterveyteen liittyvä kysymys. Naiset puhuivat eniten haluttomuudesta ja he miettivät, pitäisikö asiasta mennä keskustelemaan jonkun. Toinen yleinen kysymys liittyi kivuliaaseen yhdyntään. Pääasiassa naiset eivät olleet kertoneet haluttomuudestaan eivätkä yhdynnän aikaisesta kivusta kenellekään. He kertoivat haluavansa enemmän tietoa näistä aiheista. Yksi miehistä kertoi ennenaikaisesta siemensyöksystä eikä hän aiheen nolouden vuoksi halunnut keskustella asiasta kenenkään kanssa.

Aineiston pohjalta oli mielenkiintoista huomata, että vaikka suurinta osaa naisista mietityttivät seksuaaliterveyteen liittyvät kysymykset, ei niihin oltu haettu apua. Näyttää siltä, että lisääntymisterveyteen liittyviin kysymyksiin haetaan helpommin apua kuin seksuaalisuuteen liittyviin kysymyksiin. Tätä väitettäni puoltaa myös aineistosta esiin noussut tärkeä huomio, että seksuaalisuus on muslimeille hyvin yksityinen asia eikä sitä haluta jakaa muille – se kuuluu ainoastaan naisen ja miehen välille avioliittoon ja makuuhuoneeseen. Vain muutama miehistä oli käynyt juttelemassa ammattilaisen kanssa seksuaaliterveyteen liittyvistä kysymyksistä. Tutkimukseni pohjalta voidaan sanoa, että islamin uskonto vaikuttaa muslimien seksuaalisuuteen ja sen myötä myös seksuaaliterveyteen liittyviin päätöksentekoihin, koska aihe kuuluu tiukasti yksityisen elämän piiriin.

Aineistosta voidaan huomata, että miehet eivät puhu yhtä avoimesti seksuaaliterveysasioista kuin naiset. Ylipäänsä miehiä oli vaikeampi rekrytoida vastaamaan tutkimuskysymyksiini, vaikka rekrytointi tapahtui naisten ja miesten osalta saman kanavan eli Facebookin kautta. Miesten vastaukset olivat myös paikoitellen hyvin lyhyitä. Tämä voi kertoa siitä, että miehet eivät ymmärtäneet mitä seksuaaliterveys on eivätkä he kokeneet aiheita itselleen ajankohtaiseksi. Aineistostani huomasin myös sen, että mitä henkilökohtaisempi kysymys oli, sen lyhyempiä miesten vastaukset olivat. Oli kuitenkin mielenkiintoista huomata, että miehistä ja naisista suurin osa kertoi halustaan osallistua jatko-tutkimukseen ja he jättivät minulle vapaaehtoisesti yhteystietonsa. Naisten tavoin myös miehet kertoivat tutkimukseni aiheen olevan erittäin tärkeä ja mielenkiintoinen. Voi siis olla, että naisille toimiva lähestyminen aineiston hankinnassa ei toiminut miehille. Ehkä kysymykseni olivat liian laajoja, eivätkä miehet osanneet analysoida seksuaalisuuttaan itsenäisesti niin laajalti. Miesten kohdalla parempi lähestyminen voisi olla määrällinen tutkimuslomake tai muutaman henkilön syvähaastattelu. Voi myös olla, että miesten osalta seksuaalisuus on islamin opetusten mukaisesti hyvin yksityinen asia eikä siitä haluta puhua – ainakaan naispuoliselle henkilölle.

Tutkimukseni perusteella muslimeille, varsinkin naisille, suunnatulle anonyymille seksuaalineuvonnalle on tarvetta. On myös tärkeää lisätä seksuaaliterveysalan ammattilaisten keskuudessa tietoa islamin uskonnon vaikutuksesta muslimien seksuaalisuuteen ja seksuaaliterveyteen liittyen. Toisaalta seksuaaliterveyskysymysten kanssa työskentelevien ammattilaisten on tärkeää ottaa seksuaalisuus puheeksi muslimin tullessa vastaanotolle – ei voida ennakkoluuloisesti ajatella, että he eivät puhu seksuaalisuudestaan ja seksuaaliterveydestään.

8 Yhteenveto

Tutkimuksessani olen tutkinut islamin uskonnon vaikutusta muslimien seksuaalisuuteen ja seksuaaliterveyteen. Aikaisempaa tutkimusta aiheeseen liittyen löytyi vähän ja muodostin niiden perusteella tutkimukseni teorian ja hypoteesit. Teoriani mukaan islamin uskonto vaikuttaa muslimien seksuaalisuuteen ja sen myötä myös seksuaaliterveyteen. Aikaisemman tutkimuksen mukaan muslimeilla seksuaalisuus rakentuu pitkälti islamin uskonnon antamien rajojen sisällä, joten mielestäni teoriani oli perusteltu. Hypoteesien avulla jaoin teoriani kahteen osaan. Ensimmäinen hypoteesi oli, että islamin uskonto vaikuttaa muslimien seksuaalisuuteen rajoitusten ja kieltojen kautta. Toinen hypoteesi oli, että islamin muokkaama seksuaalisuus vaikuttaa muslimien seksuaaliterveyteen ja siihen liittyviin päätöksentekoihin.

Tutkimukseni lähti liikkeelle aikaisemman tutkimuksen esittelystä, minkä jälkeen kerroin tutkimukseni aineistosta ja metodista. Aineiston keräsin *SurveyMonkey* –sivustolle koamani haastattelurungon avulla. Jaoin sivuston linkkiä Facebookin muslimeille tarkoitetuissa ryhmissä, joiden kautta sain 34 vastausta naisilta ja 12 miehiltä. Tutkimukseeni osallistujat olivat etniseltä taustaltaan ja iältään hyvin heterogeeninen ryhmä. Linkkiä jaoin joulukuun 2015 ja helmikuun 2016 välisenä aikana. Metodina tutkimuksessani käytin sisällönanalyysiä, jonka mukaisesti jaoin aineistoani ryhmiin ja otin usein esiin nousevia teemoja tarkempaan tarkasteluun.

Tutkimuksen keskeiset käsitteet –luku määritteli tutkimukseni kannalta tärkeitä käsitteitä. Siinä määriteltiin sekä seksuaalisuus että seksuaaliterveys WHO:n määritelmän mukaisesti. Myös islam, muslimi ja islamin ylimmät auktoriteetit otettiin käsittelyyn. Näissä lu-

vuissa halusin painottaa toisaalta islamin yhteneväisyyttä, mutta toisaalta myös sen sisällä olevia eroavaisuuksia, mikä tulee hyvin esille Islamin monimuotoisuus –luvussa. Seksuaalisuuteen liittyen halusin erityisesti painottaa sitä, että uskonto on vain yksi tekijä ihmisen seksuaalisuuden rakentumisessa.

Aineistoa on käsitelty kahdessa eri pääluvussa. Ensiksi keskityin islamin seksuaaliopeuksiin ja niiden vaikutukseen muslimien seksuaalisuuteen. Osallistujien mukaan islamin uskonto ei salli seksiä avioliiton ulkopuolella, avioliittoa muiden kuin naisen ja miehen välillä, homoseksuaalisia tekoja, anaaliseksiä, seksiä kuukautisten aikana, pornografiaa eikä vieraiden esineiden käyttämistä virikkeenä aviovuoteessa. Suuseksi ja itsetyydytys jakoivat osallistujien mielipiteitä. Osallistujat puhuivat myös islamin positiivisesta asenteesta seksuaalisuutta ja seksiä kohtaan: seksuaalisuuden nähtiin tuovan onnea, turvaa, puhtautta ja terveyttä avioliittoon aviopuolisoiden välille. Vaikka muutama osallistuja kertoi ristiriitaisista tunteistaan islamin ja seksuaalisuutensa välillä, kertoivat useat osallistujat olevansa tyytyväisiä seksuaalisuuteensa. Aineistostani näkyi myös se, että muslimien tämänhetkinen seksuaalisuus muuttui parisuhdestatuksen mukaan: ennen avioliittoa seksuaalisuus näkyi osallistujien mukaan ihastumisena, kun taas avioliitossa seksuaalisuus oli hyvin voimakkaasta läsnä.

Toisessa aineistoa käsittelevässä luvussa paneuduin enemmän siihen, miten islamin uskonto vaikuttaa muslimien seksuaaliterveyteen ja siihen liittyviin päätöksentekoihin. Aineistoni perusteella naisia mietityttävät seksuaaliterveyteen liittyvät kysymykset enemmän kuin miehiä. Naisilla vahvimmin nousivat esiin haluttomuus ja kivuliaat yhdynnät. He eivät olleet hakeneet apua näihin ongelmiin, koska seksuaalisuuden nähtiin liittyvän voimakkaasti yksityisen elämän piiriin – siitä ei haluttu puhua ulkopuolisten kanssa. Naiset olivat hakeneet ammattilaisilta apua pääasiassa lisääntymisterveyteen, kuten kuukautisiin ja ehkäisyyn, liittyviin kysymyksiin. Suurin osa miehistä kirjoitti, etteivät koe seksuaaliterveyskysymysten olevan tällä hetkellä ajankohtaisia – heitä ei siis mietityttänyt mikään seksuaaliterveyteen liittyvä kysymys. Sekä naiset että miehet kertoivat hakevansa seksuaaliterveyteen liittyvissä kysymyksissä ensisijaisesti apua internetistä.

Muslimit, sekä naiset että miehet, kertoivat olevansa samaa mieltä monesta islamin uskonnon mukaisesta rajoituksesta ja kiellosta. Toisaalta he olivat erimieltä suuseksin ja itsetyydytyksen kielloista. Tämä erimielisyys voi johtua esimerkiksi muslimien etnisten taustojen eroista ja ylipäänsä islamin moninaisuudesta. Lisäksi islamin uskonnossa ei ole suoria tekstejä suuseksin ja itsetyydytyksen kieltoon liittyen. Kaksinaismoralismin

mukaisesti muslimimiehille islamin seksuaaliopetukset voivat olla löyhempiä kuin naisille. Islamin kiellot ja rajoitukset seksuaalisuuteen liittyen näkyvät myös parisuhdestatuksen mukaan. Tutkimukseni perusteella voidaan sanoa, että islamin uskonnon seksuaalisuuteen liittyvät kiellot ja rajoitukset vaikuttavat muslimien seksuaalisuuteen. Täytyy kuitenkin muistaa, että muslimit ovat heterogeeninen ryhmä. Tärkeää on myös tiedostaa, että islam näkee seksuaalisuuden ja seksin niin luonnollisena asiana, että niiden toteuttaminen avioliitossa on osallistujien mukaan velvollisuus.

Osallistajat kertoivat, että islamin uskonnon mukaan avioliitossa aviopuolisoilla on velvollisuus tyydyttää toisensa seksuaalisesti. Yhdistin tämän velvollisuuden yhdeksi keskeiseksi seksuaaliterveyskysymykseksi, johon islamin uskonto vaikuttaa. WHO:n mukaan seksuaaliterveyteen kuuluu, että seksistä voi nauttia ilman painostusta. Aineistoni perusteella seksin harrastamisen velvollisuus voi aiheuttaa painostuksen tunnetta, joka ei tuota nautintoa. Näen, että tämä velvollisuus voi aiheuttaa useita seksuaaliterveysongelmia, kuten haluttomuutta ja kivuliasta yhdyntää. On myös hyvä huomioida, että muutamien naisten mielestä seksistä voi kieltäytyä ja kumppanin tulee tätä kunnioittaa.

Toinen tärkeä seksuaaliterveyteen vaikuttava asia, johon islamin uskonto vaikuttaa, on tutkimukseni perusteella seksuaalisuuden rajaaminen tiukasti yksityiselämään. Tämä johti siihen, että monilla osallistujilla oli seksuaaliterveyteen liittyviä kysymyksiä mielessä, mutta he eivät aiheen nolouden vuoksi halunneet keskustella asioista kenenkään kanssa. Anonyymisti asioista pystyttiin puhumaan. Anonymiteettiä painotettiin myös jatkotutkimuksessa, johon useat kertoivat haluavansa osallistua. Tutkimukseni pohjalta voidaan nähdä, että Suomessa on tarvetta anonyymille seksuaalineuvonnalle muslimien parissa. Myös seksuaaliterveyskysymysten parissa työskentelevien ammattilaisten keskuudessa tietoa islamin uskonnon vaikutuksesta muslimien seksuaalisuuteen ja seksuaaliterveyteen tulee lisätä.

Tutkimuksessani on ollut useita asioita, joita on hyvä ottaa jatkotutkimuksessa huomioon. Käsittelen näitä vielä lyhyesti seuraavassa luvussa.

9 Huomioita seuraavaa tutkimusta varten

Tähän tutkimukseen osallistuneiden tuli olla Suomessa asuvia muslimeita, jotka osasivat lukea ja kirjoittaa suomen kieltä. Heidän tuli myös olla Facebookin jäseniä. Koska kyseessä oli aiheeseen liittyvä pilottitutkimus, halusin pitää rajaamisen mahdollisimman löyhänä: näin pystyin tutkimaan myös sitä, millaiset ihmiset pääasiassa osallistuvat tutkimukseeni. Osallistujat olivat kuitenkin iältään, parisuhdestatukseltaan ja etniseltä taustaltaan hyvin heterogeeninen ryhmä. Jatkotutkimuksessa olisi hyvä rajata osallistujia tarkemmin esimerkiksi etnisen taustan ja koulutustaustan mukaan. Aikaisemmissa tutkimuksissa on otettu huomioon osallistujien koulutustausta, jonka on nähty korreloivan osallistujien seksuaaliterveyteen liittyvän tiedon kanssa. Haastattelukysymykset olisi hyvä laatia suomen kielen lisäksi myös englannin kielellä, minkä avulla saataisiin rekrytoitua enemmän ihmisiä osallistumaan tutkimukseen.

Tutkimukseni haastattelukysymykset olivat hyvin laajoja ja tämä toi haastetta analyysivaiheessa. Tarkoituksena oli antaa osallistujille mahdollisimman vapaat kädet vastaamisessa, koska halusin nähdä mistä he haluavat kertoa. Aikaisemman tutkimuksen puutteen vuoksi en myöskään osannut arvioida, saanko ketään osallistumaan tutkimukseeni. Tässä mielessä kuvailisin tutkimustani kartoittavaksi pilottitutkimukseksi. Varsinkin naiset vastasivat laajasti jokaiseen kysymykseen, joten jatkotutkimuksessa lienee syytä rajata enemmän myös haastattelukysymyksiä.

Jatkotutkimuksessa on lisäksi hyvä ottaa huomioon miesten ja naisten erot vastaamisessa. Tutkimuksessani en tavoittanut samalla taktiikalla läheskään niin paljon miehiä kuin naisia. Jatkossa tulisi miettiä toisenlaisia lähestymistapoja miesten suhteen.

Lähde- ja kirjallisuusluettelo

Lähteet:

Hajjar, Anas 2016. Sähköpostihaastattelu 2.4.2016. Aineisto tekijän hallussa.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Maahanmuuttajien terveys- ja hyvinvointitutkimus (Maamu): <http://www.terveytemme.fi/maamu/>

Kirjallisuus:

Abdolsalehi-Najafi, Emon & Beckman, Linda J.. 2013. Sex Guilt and Life Satisfaction in Iranian-American Women. *Archives of Sexual Behaviour* 42: 1063-1071.

Adamczyk, Amy & Hayes, Brittany E.. 2012. Religion and Sexual Behaviours: Understanding the Influence of Islamic Cultures and Religious Affiliation for Explaining Sex Outside of Marriage. *American Sociological Review* 77(5) 723-746.

Adamczyk, Amy & Pitt, Cassidy. 2009. Shaping Attitudes about Homosexuality: The Role of Religion and Cultural Context. *Social Science Research* 38: 338-351.

Ahmadi, Nader. 2003. Rocking Sexualities: Iranian Migrants' Views on Sexuality. *Archives of Sexual Behaviour*, Vol. 32, No. 4: 317-326.

Al-Fadhli, Salah M., Abbas, Hasan A., Dashti, Ali A. & Hamdi, Hosni. 2014. The Ethical Attitudes Toward Internet Pornography in Islamic Societies. Kuwait as a Case Study. *Journal of Information Ethics*, Volume 23, Number 2: 60-70.

Eskola, Jari & Vastamäki, Jaana. 2007. Teemahaastattelu: Opit ja opetukset. 25-43. *Ik-kunoita tutkimusmetodeihin I. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle*. Aaltola, Juhani & Valli, Raine (toim.) Jyväskylä: PS-kustannus.

Finke, Roger & Adamczyk, Amy. 2008. Explaining Morality: Using International Data to Reestablish the Macro/Micro Link. *Sociological Quarterly* 49: 615-650.

Greenberg, Jerrold S., Bruess, Clint E. & Oswalt, Sara B.. 2014. Exploring the Dimensions of Human Sexuality. 5th ed. Burlington: Jones & Bartlett Learning.

Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena. 2001. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Hoborn, Kylie. 2014. Religion in Sexual Health: A Staff Perspective. *Journal of Religion and Health* 53: 461-468.

Hämeen-Anttila, Jaakko. 2015. Islamin moninaisuus. 12-22. *Aikamme monta islamia*. Maristo, Joonas & Sergejeff, Andrei (toim.) Helsinki: Gaudeamus.

Hämeen-Anttila, Jaakko. 2004. Mitä islam on? 48-57. *Ihmisoikeudet ja islam*. Kouros, Kristiina & Villa, Susan (toim.) Helsinki: Like.

Isotalo, Anu. 2015. Mistä on hyvät tytöt tehty? Somalitytöt ja maineen merkitykset. Turun yliopisto. Väitöskirja.

Janghorban, Roksana, Latifnejad Roudsari, Robab, Taghipour, Ali & Abbasi, Mahmoud. 2015. Sexual and Reproductive Rights from Qur'anic Perspective: A Quantative Content Analysis. *Asian Social Science*; Vol. 11, No. 3. 182-187.

Kadri, N., Berrada, S., Mchichi Alami, Kh., Manoudi, F., Rachidi, L., Maftouh, S. & Halbreich, U.. 2007. Mental health of Moroccan women, a sexual perspective. *Journal of Affective Disorders* 102 199-207.

Kellogg Spadt, Susan, Rosenbaum, Talli Y., Dweck, Alyssa, Millheiser, Leah, Pillai-Friedman, Sabitha & Krychman, Michael. 2014. Sexual Health and Religion: A Primer for the Sexual Health Clinician. *The Journal of Sexual Medicine* 11:1606-1619.

Khan, M. A. & Khan, S.. 2015. Quranic Approach about Sexuality Education. *The Journal of Animal & Plant Sciences*, 25(5): 1210-1215.

Klemetti, Reija & Raussi-Lehto, Eija (toim.). 2014. Edistä, ehkäise, vaikuta. Seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelma 2014-2020. Tampere: Yliopistopaino.

Kontula, Osmo. 2008. Halu & intohimo. Tietoa suomalaisesta seksistä. Keuruu: Otava.

Kuula, Arja. 2006. Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere: Vastapaino.

Meldrum, Rebecca M., Liamputtong, Pranee & Wollersheim, Dennis. 2015. Sexual Health Knowledge and Needs: Young Muslim Women in Melbourne, Australia. *International Journal of Health Services* 0(0) 1-17.

Metsämuuronen, Jari. 2006 (a). Laadullisen tutkimuksen perusteet. 81-148. *Laadullisen tutkimuksen käsikirja*. Metsämuuronen, Jari (toim.) Jyväskylä: Gummerus.

Metsämuuronen, Jari. 2006 (b). Metodologian perusteet ihmistieteissä. 16-78. *Laadullisen tutkimuksen käsikirja*. Metsämuuronen, Jari (toim.) Jyväskylä: Gummerus.

Mäkinen, Olli. 2006. Tutkimusetiikan ABC. Helsinki: Tammi.

Parrinder, Geoffrey. 1996. Sexual Morality in the World's Religions. Oxford: Oneworld.

Richardson, Daniel & Goldmeier, David. 2005. Premature Ejaculation – Does Country of Origin Tell Us Anything about Etiology? *The Journal of Sexual Medicine* 2: 508-512.

Richardson, Daniel, Wood, Kate & Goldmeier, David. 2006. A Qualitative Pilot Study of Islamic Men with Lifelong Premature (Rapid) Ejaculation. 337-343. *The Journal of Sexual Medicine* 3: 337-343.

Scheepers, Peer, Te Grotenhuis, Manfred & Van Der Slik, Frans. 2002. Education, Religiosity and Moral Attitudes: Explaining Cross-National Effect Differences. *Sociology of Religion* 63:157-176.

Yahyaoui, Abdessalem, El Methni, Mohamed, Gaultier, Sydney & Lakhdar-Yahyaoui, Dhouha Ben Hadj. 2013. Acculturative processes and adolescent sexuality: A comparative study of 115 immigrant adolescents from cultures influenced by Islam and 115 French adolescents from cultures influenced by Christianity. *International Journal of Intercultural Relations* 37: 28-47.

Yasan, Aziz & Gürgen, Faruk. 2009. Marital Satisfaction, Sexual Problems, and the Possible Difficulties on Sex Therapy in Traditional Islamic Culture. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 35:68-75.

Yildirim, Ejder Akgun, Hacıoğlu, Munevver, Essizoglu, Altan & Kucukparlak, Ilker. 2012. Persistent Genital Arousal Disorder Misdiagnosed Because of Islamic Religious Bathing Rituals: A Report of Three Cases. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 38: 436-444.

Verkkokyselylomake

Tutkimus muslimien seksuaaliterveydestä

Tämä tutkimus koskee Suomessa asuvien muslimien seksuaaliterveyttä. Tavoitteena on lisätä tietoa islamin uskonnon vaikutuksesta yksilön kokemukseen ja päätöksentekoon seksuaaliterveyteensä liittyen. Toisena tavoitteena on lisätä kunnioitusta ja hyväksyntää uskontoa ja sen uskomuksia kohtaan seksuaaliterveyskysymysten parissa työskentelevien ammattilaisten keskuudessa. Aineisto kerätään vapaamuotoisten kirjoitelmien avulla ja niiden pohjalta kirjoitettu tutkimus palautetaan Helsingin Metropolian Ammatikorkeakouluun seksuaalineuvontaopintojen lopputyönä.

Määrittelen tutkimuksessa seksuaalisuuden WHO:n eli Maailman terveysjärjestön mukaisesti: "Seksuaalisuus on olennainen osa jokaisen ihmisen persoonallisuutta. Tämä koskee niin miehiä, naisia kuin lapsiakin. Se on perustarve ja yksi ihmisyyden osa, jota ei voida erottaa muista elämän osa-alueista. Seksuaalisuus ei ole yhdynnän synonyymi... Seksuaalisuus on paljon enemmän: se on mukana energiassa, joka saa meidät etsimään rakkautta, ihmissuhteita, lämpöä ja läheisyyttä; se ilmenee tavassamme tuntea ja herättää tunteita sekä koskettaa toisiamme. Seksuaalisuus vaikuttaa ajatuksiin, tunteisiin, tekoihin ja reaktioihin sekä sitä kautta henkiseen ja ruumiilliseen terveyteemme."

WHO:n mukaan seksuaaliterveys tarkoittaa fyysisen, emotionaalisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tilaa suhteessa seksuaalisuuteen. Seksuaaliterveyteen kuuluu seksuaalisuudesta nauttiminen ilman syrjintää, pelkoa ja painostusta. Seksuaalisuuden tulisi kohottaa yksilön elämänlaatua ja seksuaalista identiteettiä.

Tutkimus tehdään täysin anonymisti eikä minkäänlaisia yksilöiviä tietoja kerätä. Osallistujien henkilöllisyys ei paljastu missään vaiheessa edes tutkijalle.

Lämmin kiitos ajastasi jo etukäteen!

Tiina Alakärppä
Teologian maisteri (TM), seksologian opiskelija
tiina-kaisa.alakarppa@helsinki.fi

1. Kirjoita aluksi: - ikäsi - sukupuolesi - missä maassa olet syntynyt - kuinka kauan olet asunut Suomessa - parisuhdestatuksesi (*oletko naimaton, parisuhteessa, avioliitossa, avioliitossa, eronnut, leski*)

2. Miten seksuaalisuutesi näkyy tämän hetkisessä elämässäsi? (*Ihastuminen, kiinnostus seksuaalisuuteen liittyvistä asioista tai teemoista, kehossa tapahtuvat muutokset, avioliitto jne.*) Oletko sinut oman seksuaalisuutesi kanssa?

3. Opettaako islam jotain seksuaalisuudesta? Jos opettaa, niin mitä? Mikä on sallittua ja mikä ei?
4. Oletko samaa mieltä jostain islamin opetuksesta seksuaalisuuteen liittyen? Jos olet, miten se vaikuttaa elämääsi?
5. Koetko ristiriitoja uskontosi ja seksuaalisuutesi välillä? Jos vastasit kyllä, miten nämä ristiriidat näkyvät? *Näkyvätkö ne erilaisina tunteina, ajatuksia tai käytösinä? Miten ympäröivä kulttuuri vaikuttaa seksuaalisuuteesi?*
6. Mietityttävätkö sinua jotkin seksuaaliterveyteen liittyvät kysymykset juuri tällä hetkellä? *(seksuaalinen halu tai sen puute, sukupuolielämä, parisuhde, uskottomuus, homoseksuaalisuus, sukupuolitaudit, seksuaaliset toimintahäiriöt kuten kivulias yhdyntä tai ennenaikainen siemensyöksy, kuukautiset, itsetyydytys, pornografia, fantasiat, seksuaalinen väkivalta ja häirintä, uskonnon ja seksuaalisuuden suhde jne.)*
7. Mistä haet ja saat ensisijaisesti tietoa seksuaaliterveyteen liittyen? *(Kaverit, perhe, koulu, internet, muu media, uskonto.) Löydätkö ja saatko helposti tietoa sinua mietityttäviin seksuaaliterveyskysymyksiin?*
8. Oletko käynyt ammattilaisen luona keskustelemassa seksuaalisuuteen liittyvistä asioista? *Jos olet, mihin asiaan hait apua ja mistä? Jos et ole, miksi et? Jos voisit mennä keskustelemaan seksuaaliterveydestä alan ammattilaisen kanssa, kenen luokse menisit? (Seksuaaliterapeutti, seksuaalineuvoja, terveydenhoitaja, sairaanhoitaja, lääkäri, gynekologi jne.)*
9. Haluaisitko sanoa vielä jotain muuta aiheeseen liittyen?
10. Jätä tähän sähköpostiosoitteesi tai muu yhteystietosi, jos haluat valmiin tutkimuksen suoraan itsellesi. (Ei pakollinen.) Kerro myös, jos olet halukas osallistumaan mahdolliseen lisätutkimukseen tästä aiheesta tulevaisuudessa.

